ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

80α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ 15ΘΗΜΕΡΟΝ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ"

ΑΝΤΙΝΟΟΣ — *Μυθιστόρημα τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ρώμης*

ΥΠΟ Β. Ε. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ — Δραχ. 18

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΜΙΑΡΚΑΣ

ΥΠΟ JEAN RICHEPIN — Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑ ΛΑΥΡΑ — Δραχ. 12

ΜΠΑΥΡΟΝ — *Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του*

ΥΠΟ ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ — Δραχ. 18

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΥΠΟ Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ — Δραχ. 12

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Λόγῳ τῶν ἀλλεπαλλήλων αὐξήσεων τῶν τυπογραφικῶν ἐξόδων καὶ τοῦ χάρτου ἀναγκαζόμεθα ν' αὐξήσωμεν τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν τοῦ «Παντογνώστου» εἰς δραχ. 80.—καὶ τὴν τιμὴν ἑκάστου τεύχους εἰς δραχ. 3,50.

ΤΕΥΧΟΣ 8 [80] ΤΗΣ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1925 — ΔΡΑΧ. 3.50

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΝ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΑΜΑΞΟΣΤΟΙΧΙΩΝ

ΑΠΟ 16 ΜΑΪΟΥ 1925

ΓΡΑΜΜΗ ΚΗΦΙΣΙΑΣ

Ἀριθ. Ἀμαξοστ.	ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ		ΕΚ ΚΗΦΙΣΣΙΑΣ		Ἀριθ. Ἀμαξοστ.
101	Καθημεριν.	4.50′ ἐξ Ἀττικῆς κατ' εὐθεῖαν	Καθημεριν.	5.50′ μετὰ σταθμεύσεων	102
1		5.40′ κατ' εὐθεῖαν		7.00′ μετὰ σταθμεύσεων	2
3		6.45′ μετὰ σταθμεύσεων		8.12′ κατ' εὐθεῖαν Στ. Κ. Πατήσια	4
5		8.00′ κατ' εὐθεῖαν		9.15′ κατ' εὐθεῖαν	6
201	Κυριακὰς	9.05′ κατ' εὐθεῖαν	Κυριακὰς	10.15′ μετὰ σταθμεύσ.	202
7		10.05′ κατ' εὐθεῖαν		11.10′ κατ' εὐθεῖαν	8
9		12.10′ κατ' εὐθεῖαν Στ. Κ. Πατήσια		Στ. εἰς Ἰωνίαν	
103	Καθημεριν.	13.10′ Ταχεῖα	Καθημεριν.	14.20′ Ταχεῖα	104
11		14.40′ μετὰ σταθμεύσεων		14.55′ κατ' εὐθεῖαν Στάσις εἰς Ἰωνίαν	10
13		15.50′ κατ' εὐθεῖαν		16.00′ κατ' εὐθεῖαν Στ. Κάτω Πατήσια	12
15		16.55′ μετὰ σταθμεύσ.		17.10′ κατ' εὐθεῖαν	14
203	Κυριακὰς	17.35′ Ταχεῖα		18.20′ μετὰ σταθμεύσ.	16
17		18.10′ κατ' εὐθεῖαν		19.30′ κατ' εὐθεῖαν	18
19		19.15′ κατ' εὐθεῖαν Στ. Κ. Πατήσια	Κυριακὰς	20.10′ Ταχεῖα	204
21		20.30′ κατ' εὐθεῖαν Στ. Κ. Πατήσια		20.42′ κατ' εὐθεῖαν 21.50′ » »	20 22
23		21.40′ κατ' εὐθεῖαν		22.50′ » »	24
25		22.40′ κατ' εὐθεῖαν		23.50′ » »	26

ΟΔΗΓΙΑΙ

1) Αἱ ταχεῖαι καὶ κατ' εὐθεῖαν ἀμαξοστοιχίαι σταθμεύουσι μόνον εἰς Ἀττικήν, Ἡράκλειον καὶ Ἀμαρούσιον ἐκτὸς τινῶν ὡς ἐν τῷ δρομολογίῳ ἐμφαίνεται, αἵτινες καίτοι κατ' εὐθεῖαν αὗται σταθμεύουσι εἴς τινας σταθμούς.

2) Αἱ μετὰ σταθμεύσεων ἀμαξοστοιχίαι τότε μόνον σταθμεύουσιν εἰς Κάτω, Ἄνω Πατήσια καὶ Ἰωνίαν, ὁπόταν ὑπάρχουσιν ἐπιβάται, ὑποχρεουμένων τούτων ὅπως εἰδοποιῶσι τὸν ὁδηγὸν νὰ σταθμεύῃ τὴν ἀμαξοστοιχίαν.

3) Ἅπασαι αἱ μετὰ σταθμεύσεων ἀμαξοστοιχίαι γραμμῆς Κηφισσίας ἀνερχόμεναι καὶ κατερχόμεναι θὰ σταθμεύωσιν εἰς τὴν θέσιν Πευκάκια (Ἰωνίαν).

4) Μὲ τὰς ταχείας ἀμαξοστοιχίας δὲν ἐκδίδονται εἰσιτήρια Γ' θέσεως, οὔτε καὶ φορτωτικαὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἀποσκευῶν.

5) Οἱ μὴ ἐφωδιασμένοι μὲ εἰσιτήριον ἐπιβάται ὑπόκεινται εἰς πρόστιμον ἐντὸς τῆς ἁμαξοστοιχίας 100]100.

6) Οἱ ἔχοντες διαρκῆ εἰσιτήρια ἐπιβάται ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιδεικνύωσι ταῦτα εἰς τὸν ἐπὶ τῆς συλλογῆς τῶν εἰσιτηρίων ὑπάλληλον, ἄλλως ὑπόκεινται εἰς τὴν πληρωμὴν εἰσιτηρίου μετὰ προστίμου 100]100.

7) Οἱ ἔχοντες εἰσιτήριον Γ' θέσεως ἐπιβάται καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ ταξειδεύσωσι μὲ τὰς ταχείας ἀμαξοστοιχίας τὸ πρὸς συμπλήρωμα διαφορᾶς θέσεως εἰσιτήριον δύνανται νὰ λαμβάνωσι καὶ ἐκ τῶν σταθμῶν.

8) Ἕκαστος ἐπιβάτης ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ εἰσιτήριον τοὐλάχιστον 5 λεπτὰ τῆς ὥρας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς ἁμαξοστοιχίας ἄλλως δὲν δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τοιοῦτον.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ | 30 Ἀπριλίου 1925 | ΑΡΙΘ. 8-[80]

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : 32 ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΤΗΝ 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1925

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΕΩΡΓ. Α. ΣΩΦΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ. — Déflation καὶ Devaluation. [Οἰκονομικαὶ ἐνασχολήσεις].
ΛΕΩΝΙΔΑ Χ. ΖΩΗ.—Μία πειρατεία κατὰ τὸ 1837. [Μετ' εἰκόνος].
ΑΘΗΝΑΣ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ. — Ἡ ἑορτὴ τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων.
ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ Οἰκονομικὴ ἀρθρογραφία.—Μία φιλολογικὴ ἐσπερίς. — Ἡ συνδρομὴ τοῦ «Παντογνώστου».
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ.—Σκόρτια φύλλα.
ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ.—Πόθος [Sonnet].
ΙΣΑΝΤΡΟΥ ΑΡΙ.—Κάποια ζωὴ ἀθόρυβη.
ΚΛ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ.—Ἀπὸ τὰ τραγούδια τοῦ Σούϊνμτορν. Τώρα ποὺ φεύγουμε.
ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ.—Σαρλότα. [Ἐκλεκτὰ Διηγήματα].
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.—Ὁ ποιητὴς Γιάννης Περγιαλίτης. [Λογοτέχναι καὶ ἱστοριοδίφαι]
ANDRÉ LICHTENBERGER.— Ὁ Μικρὸς Βασιλιᾶς. Κεφάλαιον ΙΑ'. Τὸ μανιῆλι. Κεφάλαιον ΙΒ'. Οἰκογενειακὸ δεῖπνο.—[Μυθιστόρημα κατὰ μετάφρασιν Δδος ΠΑΡΘΕΝΟΠΗΣ ΠΑΠΑΜΑΝΟΥΗΛ].
Κ.Α. ΦΩΤΑΚΗ.—Νέοι ποιηταί. [Σημειώσεις λογίου].
ΜΟΡΝΙΓΓ ΠΟΣΤ. — Αἱ Γυναῖκες τοῦ Μεγάλου Κόσμου.
ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.—Ἡ Νεράϊδα τοῦ Κάστρου. — Ἡ Δούκισσα τῆς Πλακεντίας.—Τὰ Μυστικά μου.—Ἀναλαμπές —Ἔλεγοι κλπ. κλπ.

ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΙΖΕΤΕ ΤΟΝ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΝ„

* ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧ. 3.50 *

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ

DÉFLATION ΚΑΙ DEVALUATION

Ἀπὸ τινος καιροῦ εἰς τὰς συζητήσεις τῶν Οἰκονομολόγων αἱ δύο αὐταὶ λέξεις πρυτανεύουν. Δὲν ἀκούει κανεὶς τίποτε ἄλλο παρὰ περὶ déflation καὶ devaluation. Ὁ περισσότερος κόσμος ὁ μὴ ἀπὸ συστήματος ἀναμιγνυόμενος εἰς τὰ Οἰκονομικὰ διερωτᾶται : Τί νὰ σημαίνουν αὐτοὶ οἱ ὅροι ; Προτείνονται ὡς φάρμακα διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῶν χαρτίνων νομισμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνταλλακτικὴ ἀξία σπουδαίως ἠλαττώθη, ἡ δὲ τιμή των ἐξέπεσε ἔναντι τῆς ὑγιοῦς χρυσῆς νομισματικῆς βάσεως

Ἐν τῇ Ἰατρικῇ στηθικὰ νοσήματα ὅπως ἡ πνευμονία θεραπεύονται εἴτε δι' ὑπερβολικὰ θερμῶν ἐπιθεμάτων εἴτε διὰ κατεψυγμένων τοιούτων καὶ οἱ ἰατροὶ ἔχουν διαιρεθῇ εἰς δύο στρατόπεδα ἀντιμαχόμενα ποῦ ἰσχυρίζονται ὅτι φθάνουν εἰς τὴν θεραπείαν μὲ τὰ ὅλως ἀντίθετα αὐτὰ θεραπευτικὰ μέσα. Φαίνεται ὅτι τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς Οἰκονομολόγους. Ἡ déflation ἔχει ὡς ἀντίποδα τὴν devaluation, μὲ τὴν αὐτὴν ὅμως θέρμην ὑποστηρίζονται ἀμφότερα τὰ συστήματα ἀπὸ τοὺς Οἰκονομολόγους ὡς κατάλληλα μέσα ἰάνσεως τῶν βαρέως νοσούντων χαρτονομισμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ἀτυχῶς καὶ ἡ δραχμή μας συγκαταλέγεται.

Διὰ νὰ δώσωμεν ἀμυδρὰν ἰδέαν τῶν συστημάτων τούτων εἰς τὸν πολὺν κόσμον χαράσσομεν τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμάς.

Α' Déflation. Συνεπείᾳ τοῦ μεγάλου πολέμου καὶ τῶν τεραστίων δαπανῶν του τὰ κράτη ἠναγκάσθησαν ποῦ μὲν ὀλίγον ποῦ δὲ πλειότερον νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἄ-

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
„ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ“

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΟΙ

Ἐσωτερικοῦ	Δρ. 80.—
Ἐξωτερικοῦ	Φρ. γαλ. 60.—
Ἀμερικῆς	Δολλάρ. 4.—
Ἀγγλίας καὶ Ἀποικιῶν . .	Σελλήνια 15.—

Αἱ συνδρομαὶ πάντοτε προπληρωτέαι.

Ἰδιοκτήτης—Διευθυντὴς	Γ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ
Διευθυντὴς τῆς ὕλης	Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗΣ
Διαχειριστὴς	ΑΝΔΡ. ΣΜΥΡΛΗΣ

φθονον ἔκδοσιν χαρνονομίσματος, ἀφοῦ προηγουμένως διὰ τῶν φόρων καὶ τῶν δανείων ἐξήντλησαν τὰς ἄλλας πηγάς. Ἡ οἰκονομικὴ των πολιτικὴ αὕτη ἐκ τῶν προτέρων δὲν δύναται ἀπολύτως νὰ κατακριθῇ. Ἐὰν τὰ κράτη προσέβραμον εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξήντλησαν τὰ ἡρωϊκὰ μέσα τῆς ὑγιοῦς δημοσιονομίας. τὴν βρεῖαν δηλαδὴ διαρκοῦντος τοῦ πολέμου φορολογίαν καὶ τὰ δάνεια, ἐσωτερικὰ ἢ ἐξωτερικά, τὸ χαρτονόμισμα τὸ παρ' αὐτῶν ἐκδοθὲν ἐξηγεῖται ὡς μέτρον ἀνάγκης ἀναπόφευκτον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς νίκης, οὐδὲ δύναταί τις νὰ τὰ ψέξῃ ἐπὶ τοιαύτῃ οἰκονομικῇ πολιτικῇ ἀφοῦ δι' αὐτῆς ἐπεδιωκον τὴν πολεμικὴν ἐπιτυχίαν, ἀφοῦ τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τίθενται καὶ δέον νὰ τίθενται εἰς δευτέραν μοῖραν ἐν σχέσει μὲ τὰς θυσίας τοῦ αἵματος καὶ ἀφοῦ πάντοτε μία ἥττα εἶναι ἀπείρως δαπανηροτέρα καὶ τῆς ἀκριβωτέρας νίκης. Ἐὰν ὅμως τὰ κράτη ἀσκόπως ἀντὶ νὰ προτιμήσουν τὴν ὁδὸν τῆς φορολογίας τὸ μὲν διὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσουν τὸν μαχόμενον λαόν, τὸ δὲ καὶ ἐκ φυσικῆς νωχελείας τῶν κυβερνήσεων πρὸς τὰ ἡρωϊκὰ μέτρα τὰ συνεπαγόμενα ἀντιδημοτικότητα, ἐτράπησαν ἀκράτητα εἰς τὴν εὔθυμον ὁδὸν τῆς ἀκόπου ἀνευρέσεως χρημάτων δι' ἐκδόσεως χαρτονομισμάτων, εἶνε ἀπολύτως κατακριτέα καὶ ὀρθῶς καταδικάζονται ὑπὸ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης. Ἡ καταδίκη τωνδὲ αὐτὴ δὲν ἔχει ἁπλῶς θεωρητικὴν ἀξίαν, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν καχεξίαν καὶ τὴν δυσπραγίαν ὑφ' ἧς μαστίζονται κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον οὐ μόνον τὰ κράτη αὐτά, ἀλλὰ καὶ οἱ λαοίτων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅπως δήποτε καὶ ἂν ἐξεδόθη τὸ χαρτονόμισμα, καλῶς ἢ κακῶς, τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκδόσεώς του εἶνε ὅτι ἔπεσεν ἔναντι τῆς χρυσῆς του βάσεως, ποῦ δὲ καὶ κατεβαραθρώθη, ὡς ἐν Ρωσσίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ, τὰ δὲ μὲ ἐκπεσμένον χαρτονόμισμα κράτη καλοῦνται σήμερον νὰ τὸ ἐξυγιάνουν. Ὡς μέσον τῆς ἐξυγιάνσεως προτείνουν τὴν βαθμιαίαν ἀπαλλαγὴν τῆς κυκλοφορίας ἀπὸ τῶν δυσαλόγων χαρτίνων ὄγκων ποὺ τὴν βαρύνουν, καθ' ἣν θὰ πραγματοποιηθῇ μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀποσυρομένων ἐκ ταύτης κατὰ δόσεις τῶν πληθωρικῶς κυκλοφορούντων χαρτίνων νομισμάτων. Τοιοῦτόν τι σύστημα εἶναι ἡ déflation. Τὸ σύστημα τοῦτο δὲν εὑρίσκει καὶ μεγάλα ἐλαττώματα εἰς τὴν πληθωρικὴν κυκλοφορίαν, οἱ δὲ ὀπαδοί του περισσότερον φοβοῦνται ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς πληθωρικῆς κυκλοφορίας ἀστάθειαν τῆς τιμῆς τοῦ χαρτονομίσματος, ἔναντι τῆς χρυσῆς βάσεως καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς διακυμάνσεις ποὺ παραλύουν τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν ἀπὸ τὴν ἰδίαν πληθωρικὴν κυκλοφορίαν, ἥτις, κατ' αὐτούς, ἀφοῦ ἤδη εἰσῆλθεν ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης ἰσορροπία ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς συναλλαγαῖς, δὲν ἐμφανίζεται καθ' ἑαυτὴν ὡς πρόξενος ζημιῶν. Πρὸς τὸ σύστημα τοῦτο προσηρμόσθη μέχρι τοῦδε καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομικὴ πολιτική, τὰ δὲ μέτρα τῶν τελευταίων Ὑπουργῶν μᾶλλον πρὸς τὴν σταθεροποίησιν τῆς τιμῆς τῆς δραχμῆς ἔναντι τῆς χρυσῆς βάσεως παρὰ εἰς οὐσιαστικὴν βελτίωσιν τῆς τιμῆς ταύτης ἀπέβλεψαν (πρβ. ἀνακοινώσεις κ. Γ. Ν. Κοφινᾶ πρὸς τὴν Ἑταιρίαν Κοινωνικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν εἰς ὑπ' ἀριθ. ΙΑ τεῦχος μηνὸς Μαρτίου Μηνιαίας Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἐπιθεωρήσεως). Ἡ βάσις τοῦ συστήματος τούτου οὐδένα ξενίζει. Μέχρι πρό τινος πολλάκις εἶχε διδαχθῇ ἐν τῇ Οἰκονομικῇ Ἐπιστήμῃ, ὅτι ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία ἔχει καὶ τὴν ἀγαθήν της ὄψιν καὶ ἀποβαίνει εὐεργετικὴ διὰ τὰ Κράτη τὰ μὴ βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένα, εἰς ἃ ἐδίδετο εὐκαιρία πρὸ πάντων ἐκ τῶν ταπεινῶν ἡμερομισθίων νὰ ἀναπτύξωσι βιομηχανίας, ἃς οὐδέποτε θ' ἀνέπτυσσον μὲ ὑψωμένα ἡμερομίσθια, νὰ ἀνεύρωσι προσφόρους ἀγορὰς καταναλώσεως λόγῳ τῆς εὐθηνίας τῶν βιομηχανικῶν των προϊόντων, καί, ὅπερ καὶ σπουδαιότερον, νὰ διατηρήσωσι βιωσίμους, ἂν μὴ θαλεράς, τὰς ἐν τῷ μεταξὺ καὶ μέχρι τῆς ἄρσεως τῆς ἀναγκαστικῆς των κυκλοφορίας ἀνδρωθείσας βιομηχανίας των. Σήμερον δὲν ὑποθέτομεν ὅτι δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ εὐεργετικὴ αὕτη ὄψις τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Οἱ ἐργάται μας εἴτε διότι συνεσωματώθησαν εἴτε διότι ὑπῆρξεν ἄφθονος ζήτησις τῶν χειρῶν των κατώρθωσαν νὰ ὑψώσουν τὸ ἡμερομίσθιόν των ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε κατὰ πολὺ νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἐπὶ τῆς χρυσῆς βάσεως ἐρειδόμενον προπολεμικόν, τὸ δὲ φαινόμενον τοῦτο, καίτοι ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως ὠφέλιμον ὡς βελτιῶσαν τὴν ζωήν των, καταρρίπτει τὸ ἐπιχείρημα τῆς δημιουργίας εὐθηνῆς βιομηχανίας διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀπολογητὰς αὐτῆς κεκαλυμμένους, ἂν μὴ ἀπροκαλύπτους, εὑρίσκομεν εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς déflation. διότι αἱ προσδοκίαι των, ὅτι ἐηλαδὴ θὰ γίνῃ δυνατὸν ν' ἀποσυρθῇ σὺν τῷ χρόνῳ τὸ πληθωρικῶς κυκλοφοροῦν χαρτονόμισμα, ἐπειδὴ ἐξυπακούουν οὐ μόνον ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον καὶ ἰσοσκέλισιν κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, *ἀλλὰ πρὸ παντὸς τὴν ὕπαρξιν περισσευμάτων*, παρασάγγας ἀπέχουσι χρονικῶς ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεώς των. Ἡ εὐσυνείδητος ὅμως ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματός των κατὰ τὸ πρῶτον του μέρος, ἡ ἐπιτυχία δηλαδὴ ἰσοζυγίου ἐμπορικοῦ καὶ προϋπολογισμοῦ συνδυαζομένη καὶ μὲ σιδηρᾶν ἀπόφασιν ἀποτροπῆς οἱασδήποτε νέας ἐκδόσεως χαρτονομίσματος, φυσικῶς θὰ ἀγάγῃ εἰς τὴν σταθεροποίησιν τῆς τιμῆς τῆς δραχμῆς ἐν ὡρισμένῳ ἐπιπέδῳ,

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΙΑ ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1837

Ἡ πειρατεία ὑπῆρξε καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς ἔργον ἀξιομίσητον, τὸ ὁποῖον ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν εἴτε παρὰ τῶν ληστοπειρατῶν (κουρσάρων) τῆς Βαρβαρίας, εἴτε καὶ παρὰ κακοποιῶν πρὸς ἀπογύμνωσιν καὶ λῃστείαν τῶν, χάριν ἐμπορίου, διασχιζόντων τος θαλάσσας πλοίων.

Ἡ Βενετία, ἡ Ἱσπανία, ἡ Ἀμερική, ἡ Ὁλλανδία, ἡ Σδεκία, ἡ Δανιμαρκία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ αἱ Ἰταλικαὶ Δυναστεῖαι πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν σημαιῶν των, μετεχειρίσθησαν τὰ δραστηριώτερα μέσα πρὸς παντελῆ ἐξολόθρευσιν αὐτῆς, ἀλλ' ἡ ἔκκρηξις τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ὅτε οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν ἰδίως καὶ τῆς πείνης ἐξωθούμενοι καὶ τὰ δίκαια τῶν ἐμπολέμων ἐξασκοῦντες, ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν πρῶτον μὲν τὰς διακηρύξεις ἀποκλεισμοῦ, εἶτα δὲ τὰς ἐπισκέψεις καὶ κατασχέσεις τῶν οὐδετέρων πλοίων, ὑπὸ συνοδείαν ἢ μὴ πλεόντων τὰς θαλάσσας των, καὶ δὴ τὸ Αἰγαῖον, ἔδωκε νέαν ζωὴν εἰς τὴν πειρατείαν, ἡ ὁποία ἀτιμωρητεί, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξασκουμένη, ἐνέπνεε τὸν τρόμον εἰς τὸ ξένον ἐμπόριον. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ ἐπανάστασις ἔληξε, δὲν ἔπαυσαν σημειούμενα εἰς τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας ἀραιὰ κρούσματα πειρατείας, ἐν τῶν ὁποίων καὶ τὸ κατωτέρω, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπόθεσις ἐλήφθη ἐξ ὀγκώδους φακέλλου καὶ ἐκ δικαστικῶν βιβλίων, τηρουμένων ἀπάντων παρὰ τῷ Ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου.

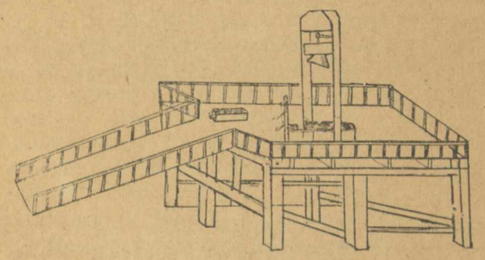

Τὴν κοινωνίαν τῆς Κρήτης κατετάραξε συμβὸν τραγικὸν τοῦ ἐκ Σπετσῶν Σταματίου Κοκκίνη, ἐτῶν 30, κυβερνήτου ἑλληνικοῦ τρεχαντηρίου.

Τὸ πλοῖον τοῦτο, τοῦ ὁποίου, ἐκτὸς τοῦ πλοιάρχου Κοκκίνη, ἐπέβαινον τέσσαρες ναῦται, οἱ: Νικόλαος Κωσταντάκης τοῦ Κωνσταντῆ, ἐτῶν 22, — Ἀθανάσιος Τρικαλιώτης τοῦ Ἰωάννου, ἐτῶν 20. — Ἀθανάσιος Κορπόνωλης ποτὲ Γιαννάκη, ἐτῶν 18 καὶ — Κυριάκος Δήμος Ξηντατρίχης ποτὲ Δήμου, ἐτῶν 14. ἅπαντες ἐκ Σπετσῶν καὶ πέντε ἐπιβάται, οἱ Νικόλαος Μοσχοβίτης τοῦ Γεωργίου, ἐτῶν 30 ἐκ Λακωνίας ἔμπορος, — Γιάννης, ἐτῶν 17 ἐκ Βατόλακκο τῆς Κρήτης ὑπηρέτης τοῦ Μοσχοβίτου, — Χρυσῆ Καφατοπούλα, ἐτῶν 45 ἐκ Κρήτης, κάτοικος Σπετσῶν, — Λεωνίδας υἱός της ἐτῶν 8 καὶ Αἰκατερίνη ἐτῶν 16 ὑπηρέτρια, λαβὼν παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Προξενείου Χανίων τὰ ἀποδημητήρια ἔγγραφά του, ἀπέπλευσε τὴν νύκτα τῆς 19 πρὸς τὴν 20ην Αὐγούστου 1837 τοῦ λιμένος Χανίων ἄνευ φορτίου διὰ Σπέτσας καὶ εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων περίπου μιλλίων μεταξὺ Χανίων καὶ νησίδος Ἅγιος Θεόδωρος συνηντήθη μὲ ἕν ἰονικὸν πέραμα (πιαδὲς) φέρον τοὺς ἑξῆς πειρατάς. Ἀλέξανδρον Χάδιαρην Νικολοῦ ἀπὸ Σκούταρι τῆς Μάνης, ἐτῶν 35 ναύτην, φυγόδικον ἐκ τῆς πατρίδος του ἕνεκα φόνου τοῦ Λουκογεώργου καὶ κάτοικον Γαλατᾶ Κρήτης, — Βρετὸν Λεον-

καὶ θὰ ζωογοννήσῃ τὴν ἐκ τῆς ἀσταθείας χειμαζομένην νῦν παραγωγήν, εἰς ὠφέλημα δηλαδὴ ἀνεκτίμητον διά τε τὸ κράτος καὶ τὴν κοινωνίαν. Κατὰ τοῦτο οἱ ὀπαδοί του εἶναι ἄξιοι πάσης τιμῆς, ἀρκεῖ νὰ πραγματοποιήσουν τὰς ἐπαγγελίας των. Ἀληθὲς εἶνε ὅτι τελευταῖα ἐν Ἑλλάδι ληφθέντα μέτρα ἡρωϊκῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, ὡς τὸ τῆς αὐξήσεως τοῦ προσθέτου ποσοστοῦ φορολογίας ἀπὸ 10 % εἰς 20 %, ἵνα ἐκ τοῦ περιθωρίου του, μετὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀναγκαστικοῦ δανείου, ἀποσβεσθῇ τὸ κυμαινόμενον χρέος τῆς Ἑλλάδος, ὅπερ δυσαναλόγως ἔχει αὐξηθῆ ἐσχάτως, ὑπερβάσης τῆς κυκλοφορίας τῶν ἐντόκων γραμματίων τὰ 1900 ἑκατομμύρια, ἀποτελοῦσι σοβαρὰ βήματα σταθερᾶς ἐξυγιάνσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους καὶ ἐπιτρέπουν αἰσιοδόξους προβλέψεις διὰ τὴν σταθεροποίησιν τῆς δραχμῆς· τὸ περιθώριον τοῦτο οἱ αἰσιόδοξοι τὸ ὑπολογίζουν εἰς 650 ἢ καὶ 750 ἑκατομμύρια, ἀλλὰ καὶ μικρότερον ἂν εἶναι, ἀρκεῖ νὰ διατεθῇ διὰ τὸν σκοπὸν ποῦ προωρίσθη καὶ τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα θὰ ἐκδηλωθοῦν. Ἴσως εἴπῃ τις: Μήπως ἡ ἀπόσβεσις τοῦ κυμαινομένου χρέους σημαίνει μείωσιν τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας; Διατί ἄρα θὰ ἐπιδρᾶσῃ εὐεργετικῶς διὰ τὴν δραχμήν; Ἀπαντῶμεν α) τὰ ἔντοκα γραμμάτια εἶχον καταλήξει κατ' οὐσίαν εἰς πιστωτικὴν κυκλοφορίαν χρησιμοποιούμενα καὶ παρὰ τῶν ἰδιωτῶν συχνὰ καὶ παρὰ τοῦ κράτους οὐχὶ σπανίως πρὸς πληρωμὴν ἀντὶ μετρητῶν ἐπιτείνοντα τῆς δραχμῆς τὴν πτῶσιν καὶ β) ἡ ταχυτέρα ἀπόσβεσις τοῦ κυμαινομένου χρέους θὰ ἐπιταχύνῃ τὸν χρόνον, καθ' ὃν θὰ δυνάμεθα ἀπὸ τὸ ἴδιον τοῦτο περιθώριον νὰ ἀποσύρωμεν σταθερῶς ἕνα ἀρκετὰ σημαντικὸν ποσὸν δραχμῶν ἀπὸ τὴν πιστωτικὴν κυκλοφορίαν. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ διὰ νὰ γίνουν χρειάζονται σιδηροῦν Ὑπουργόν, ἄκαμπτον εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν συναδέλφων του, ἀμείλικτον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν οἰκονομιῶν, ὑπουργὸν ποὺ νὰ θεωρῇ τὸ περιθώριον τοῦτο ἱερὸν καὶ νὰ πιστεύῃ μὲ τὸν φανατισμὸν ἰνδοῦ φακίρη ὅτι οἱαδήποτε ὑποχώρησίς του ἐπιτρέπουσα τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ πολυτίμου περιθωρίου δι' ἄλλας ἀνάγκας ἀποτελεῖ ἔγκλημα κατὰ τῆς Πατρίδος.

(Εἰς τὸ προσεχὲς ἡ Devaluation. *Τὰ ἑκατέρωθεν προβαλλόμενα ὡς πλεονεκτήματα ἢ ἐλαττώματα τῶν δύο συστημάτων Συμπέρασμα.)*

ΓΕΩΡΓ. Α. ΣΩΦΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

τάρακην ποτὲ παπᾶ Γεωργίου ἐκ Φραζιὰ τῶν Κυθήρων, ἐτῶν 22, πλοίαρχον τοῦ περάματος, Γεώργιον Φιρλίγκον ἢ Κιζάνην τοῦ Κοσμᾶ, ἐτῶν 25 κυθήριον γεωργόν, — Ἰωάννην Φαρδουλῆν, ποτὲ Νικόλα ἀπὸ Ποταμὸν τῶν Κυθήρων, ἐτῶν 25 γεωργὸν καὶ ὑγειονομικὸν φύλακα, — Ἰγνάτιον Ρωσσάτην ποτὲ Γαϊτάνον, κυθήριον, ἐτῶν 35, φραγκοράπτην καὶ — Μπενέτον Γκρέκην, ποτὲ Μανόλη κυθήριον ἐτῶν 25, βαρελοποιόν.

Οἱ πειραταὶ οὗτοι λαβόντες παρὰ τοῦ ἐπιβάτου τοῦ τρεχαντηρίου Ν. Μοσχοβίτου τὴν προτεραίαν ὀλίγην μέταξαν διὰ νὰ τὴν μεταφέρουν λάθρα εἰς τὸ τρεχαντήριον τοῦ Κοκκίνη, ἐσχεδίασαν κατὰ τὸν πλοῦν νὰ κρατήσουν τὸ λαθρεμπόριον τοῦτο καὶ νὰ λησταύσουν τοὺς ἐπιβάτας. Καὶ πράγματι, πλησιάσαντες τὸ τρεχαντήριον εἰ ὥρμησαν μὲ μαχαίρας εἰς τὰς χεῖρας πρὸς τὸν σκοπὸν δηθεν συλλήψεως ἑβραίων εὑρισκομένων ἐντός, καὶ ἀφοῦ ἔδεσαν τοὺς ναύτας καὶ τὸν πλοίαρχον, τοὺς ὁποίους ἔρριψαν μαζῆ μὲ τοὺς ἐπιβάτας εἰς τὸ βάθος τοῦ πλοίου καὶ ἔκλεισαν τὴν θυρίδα τοῦ καταστρώματος ἐπιθέσαντες τὴν λέμβον, ἐγύμνωσαν τὸ πλοῖον καὶ παραλαβόντες τὸ κιβώτιον τοῦ πλοιάρχου περιέχον δέκα ὀκτὼ περίπου χιλιάδας γρόσια καὶ τὰ φορέματα τοῦ Μοσχοβίτου, ἔδεσαν τὰ κωπία καὶ τὴν λέμβον, ἐσύντριψαν τὰ βαρέλια τοῦ νεροῦ, ἐτρύπησαν τὸ τρεχαντήριον καὶ ἀφοῦ ἡ θάλασσα ἤρχισε νὰ τὸ σκεπάζῃ, ἕως εἰς τὸ κατάστρωμα, ἐπιβιβασθέντες εἰς τὸ πέραμά των, περιέπλεον καταδιώκοντες πᾶν ὅ,τι ἐφαίνετο νὰ ὁμοιάζῃ ἄνθρωπον διαφυγόντα τὸν θάνατον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ναυτόπαις, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε δεθῆ ὑπὸ τῶν πειρατῶν, εὑρίσκόμενος καὶ αὐτὸς εἰς τὸ κοῖτος τοῦ πλοίου, ἀποκόψας διά τινος μαχαιριδίου τὰ σχοινία ἔλυσε τὸν πλοίαρχον καὶ τοὺς ναύτας, οἱ ὁποῖοι ἀνασηκώσαντες τὴν θυρίδα ἐξῆλθεν ἡμίγυμνοι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἀντὶ δὲ νὰ διευθυνθεῦν οἱ διασωθέντες ἐκ τοῦ φόνου ἢ τοῦ πνιγμοῦ πλοίαρχος Στ. Κοκκίνης καὶ ναύτης Ἀθ. Τρικαλιώτης εἰς τὰ πλησιέστερα παράλια, ὅπου οἱ πειραταὶ περιπλέοντες ἀφεύκτως θὰ ἐφόνευον καὶ αὐτούς, ἀνήχθησαν εἰς τὸ πέλαγος καὶ ἐκεῖθεν κολυμβῶντες διεσώθησαν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Μελέχα, κείμενον ἀπέναντι τῆς νησίδος Ἅγιος Θεόδωρος καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν χωρικῶν ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν τῶν Χανίων.

Οἱ πειραταὶ ἐν τούτοις ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ ἴδια διεμοίρασαν ἓν μέρος τῶν λησταυθέντων χρημάτων καὶ οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν Α. Χάβιαρης καὶ Γιάννης Φαρδούλης ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν παραλίαν, καλουμένην Μακρυτοῖχος, οἱ δὲ Ι. Βοσάτης καὶ Β. Γκρέκης εἰς τὴν πόλιν, ἐνῷ οἱ Βρετὸς καὶ Κιζάνης ἐξῆλθον ἐκ νέου μὲ τὸ πέραμά των διὰ νὰ κρύψουν τὰ λοιπὰ χρήματα καὶ πράγματα.

Τὴν αὐγήν, ὁ ναύτης Τρικαλιώτης ἀνήγγειλε πρῶτος εἰς τὸ Προξενεῖον τὸ συμβὰν τοῦ πλοίου των, κατόπιν δὲ ἔφθασεν ἀνελπίστως καὶ ὁ πλοίαρχος Κοκκίνης. Ἡ τοπικὴ Ἀρχὴ εἰδοποιηθεῖσα παρὰ τοῦ Προξενείου τούτου ἔλαβε κατὰ τῶν κακούργων τοιαῦτα δραστήρια μέτρα διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ὥστε αὐθημερὸν ἠδυνήθη νὰ συλλάβῃ τέσσαρας ἐξ αὐτῶν ὁμοῦ μὲ τὸν κυβερνήτην καὶ ἀκολούθως συνέλαβε καὶ τοὺς δύο ἄλλους.

Τὸ αὐτὸ Προξενεῖον ἔλαβε παρὰ τῆς Ἐξουσίας, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸν πλοίαρχον Κοκκίνην, τὰ εὑρεθέντα εἰς τὰς ζώνας τῶν κακούργων χρήματα. κιθὼς καὶ τὰ ἀνακαλυφθέντα εἰς τὰς οἰκίας τινῶν ἐξ αὐτῶν 7,158 γρόσια, ὅσα ἐφανέρωσαν οἱ πειραταί. Ἐπὶ πλέον, ἀνεκαλύφθησαν παρὰ τῶν ἰδίων ἡ μέταξα καὶ τὰ φορέματα τοῦ Μοσχοβίτου, τὸ κιβώτιον τοῦ πλοιάρχου καὶ τινα ὅπλα, τὰ ὁποῖα εἶχον φυλάξει εἰς τοὺς βράχους τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου.

Ἡ τοπικὴ Ἀρχή, ἀφοῦ ἀνέκρινε τοὺς κακούργους, ἅμα τῇ συλλήψει των, παρέδωκε τοὺς μὲν πέντε Κυθηρίους εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Προξενεῖον, τὸν δὲ Χάβιαρην εἰς τὸ Ἑλληνικόν. Αἱ ἁρμόδιαι αὗται Ἀρχαὶ διεξήγαγον ἀνακρίσεις, ἑκάστη δὲ παρέλαβε τὰς ἐξομολογήσεις τῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν της ὑπαγομένων ὑποδίκων.

Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Σπάρτῃ Πλημμελειοδικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη ὁ Α. Χάβιαρης ἵνα δικασθῇ, διὰ τῆς ἀπὸ 26 Μαΐου 1838 ἀποφάσεώς του, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 364, ἐδ. 4 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἔχοντος οὕτω: «Μὲ θάνατον τιμωροῦνται πειραταὶ παντὸς εἴδους» καὶ ἔχον ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 251, ἐδ. 4 καὶ 259 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, παρέπεμψε τὸν Χάβιαρην εἰς τὸ κατὰ τὴν περιφέρειαν τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετῶν Κακουργιοδικεῖον, ἵνα δικασθῇ ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρ. 364 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου. Ὁποία ἡ ἀπόφασις τοῦ Κακουργιοδικείου τούτου δὲν προκύπτει ἐκ τῆς δικογραφίας. Ὁ δὲ ἐν Κρήτῃ Πρόξενος τῆς Μ. Βρεττανίας Ὀγκλὲ ἀπέστειλεν εἰς Ζάκυνθον τοὺς πέντε Κυθηρίους πειρατάς, συνενόχους τοῦ Χάβιαρη, ἵνα δικασθοῦν, καθὸ Ἰόνιοι, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἰονικοὺς Νόμους καὶ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 19 ἀπὸ 19 Μαρτίου 1825 πράξεως τῆς Γερουσίας καὶ τὸ Κακουργιοδικεῖον Ζακύνθου, διὰ τῆς ἀπὸ 25 Σεπτεμβρίου καὶ 7 Ὀκτωβρίου 1838 ἀποφάσεώς του, ἐπικυρωθείσης διὰ πράξεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Δικαιοσύνης ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1838, ἐπέβαλεν εἰς τοὺς κατηγορουμένους τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν.

Ἡ λαιμητόμος ἐκ Κεφαλληνίας σταλεῖσα πρώτην τότε φορὰν ἐπρόκειτο νὰ στηθῇ ἐν Ζακύνθῳ καὶ δι' αὐτῆς προσβῇ ὁ δήμιος εἰς τὸ ἔργον του. Πρὸς τοῦτο ἐδόθησαν αἱ κατωτέρω ὁδηγίαι.

Ὁ δήμιος ἔπρεπε νὰ ἐξετάσῃ καλῶς τὴν λαιμητόμον καὶ ἰδίως τὸν σιδηροῦν ὀδόντα, ὁ ὁποῖος ὑπεστήριζε τὸν πέλεκυν. Αὕτη θὰ ἐστήνετο ὑπὸ φρουρὰν χωροφυλάκων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐνισχύοντο καὶ δι' ἄλλων χωροφυλάκων, κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐκτελέσεως, ὅπως κρατοῦν μακρὰν ἀπὸ τοῦ μηχανήματος τὸ πλῆθος. Τὸ ἐκρίον θὰ ἐμεγεθύνετο, ὥστε νὰ δύναται νὰ συμπεριλάβῃ πέντε φέρετρα, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ τεθοῦν πριονίδια ἢ πίτυρα. Ἀποκοπείσης τῆς κεφαλῆς ἐκ τοῦ σώματος, ἔπρεπε νὰ

ληφθῇ πρόνοια, ὅπως αὕτη μὴ γίνῃ ὁρατὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους.

Ἡ λαιμητόμος ἐστήθη ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Μόλου, καθ' ὅλην δὲ τὴν νύκτα οἱ κατάδικοι ἔμειναν ἐν τῷ ἐκεῖ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου φρουρούμενοι καὶ ἐνισχυόμενοι ψυχικῶς ὑπὸ τοῦ ἱερέως.

Τὴν ἑπομένην 15 Δεκεμβρίου 1838, ἐκαρατομήθησαν καὶ οἱ πέντε πειραταί, παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν, τοῦ συγκεντρωθέντος κόσμου καὶ τῶν ἐπιζησάντων κατὰ τὴν πειρατείαν, πλοιάρχου Κοκκίνη καὶ ναύτου Τρικαλιώτου, οἱ ὁποῖοι εἶχον σταλῆ εἰς Ζάκυνθον, ὡς μάρτυρες κατὰ τὴν δίκην.

Σχέδιον τῆς λαιμητόμου, τῆς ἀποκοψάσης τὰς κεφαλὰς τῶν ἐνλόγῳ πειρατῶν, σταλείσης δ' ἐκ Κεφαλληνίας, παρέχω ἀνωτέρω. Εἶνε δὲ τοῦτο ἡ γνωστὴ Γκιλλοτίνα, τὸ ἁπλοῦν μηχάνημα τοῦ Γάλλου δ ρος Γκιλλοτίνου, τὸ ὑποβληθὲν τὴν 10 Ὀκτωβρίου 1789 εἰς τὴν Συντακτικὴν Συνέλευσιν, προωρισμένον ν' ἀποκόπτῃ τὰς κεφαλὰς τῶν καταδικαζομένων εἰς θάνατον καὶ τὸ ὁποῖον κατεσκεύασεν ὁ γερμανὸς Τωβίας Σμίθ, κατασκευαστὴς κλειδοκυμβάλων.

Ζάκυνθος

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΖΩΗΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

Ἕνας ἀκόμη Ὕμνος στὴν Ἀθάνατην Ἑλληνικὴν Ὀμορφιά, ὑπῆρξε ἡ ἑορτὴ τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων εἰς τὸ Στάδιον τὴν Κυριακὴν τῆς 27ης Μαΐου. Στὴν ἐποχὴ ποῦ ζοῦμε τῆς ἀέναης ἀνησυχίας διὰ τὴν αὔριο ποῦ ποτὲ δὲν τὴν νοιώθουμε νὰ γίνεται σήμερα, ἀλλὰ τρέχει κυνηγημένη καὶ κυνηγῶντας μίαν ἄπιαστη χίμαιρα, ποῦ πολλὲς φορὲς κι' αὐτὴ ἐφιάλτης μᾶς γίνεται, τὴν ἐποχὴ ποῦ μᾶς κυκλώνουν τὴν ψυχὴ καὶ τὴ σκέψη σὰ σιδερένιο στεφάνι κάθε λογῆς ξένες ἐπιρροὲς ἀνώφελες καὶ βλαβερὲς ποὺ ἡ περισσότερες ἀσφυκτιὰ μᾶ: πιέζουν κάνοντας βαρὺ τὸν ἀέρα τριγύρω μας, γιατ' εἶναι ξένες πρὸς τὴν ἰδιοσυγκρασία τῆς Φυλῆς μας, ἦλθε αὐτὴ ἡ εὐλογημένη ἑορτὴ νὰ μᾶ; ξυπνήσῃ ἀπὸ τὸ λήθαργο τῆς λησμονιᾶς τῆς Γενναῖ; μας καὶ νὰ μᾶς θυμίσῃ μὲ ἕνα ἔντονο καὶ γοργοκίνητο σύνθημα πῶς ὅλοι εἴμαστε Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες, παιδιὰ τῆς πλουσιώτερης σὲ ἱστορία, σὲ παράδοσι, σὲ Ὀμορφιά, Πατρίδος.

Ἦλθε αὐτὴ ἡ ὄμορφη γιορτὴ νὰ μᾶς μεταδώσῃ σ' ἕνα μόνο ἀπόγευμα μέσα σὲ λίγες ὧρες, τόσο γεμᾶτες, κάτω ἀπὸ ἕναν ὁλογάλανον οὐρανὸ, ποὺ κείνη τὴν ἱερὴ ὥρα, νοιώσαμε πιότερο τὴ φωτεινάδα του, καὶ μέσα στὸ μεγαλόπρεπο μαρμάρινο πλαίσιο τοῦ Σταδίου, ἦρθε νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὸν εὐγενικὸ παλμὸ τοῦ Ἁγνοῦ Πατριωτικοῦ Ἐνθουσιασμοῦ, τὴ βαθύτερη καὶ τὴν πιὸ ἱερὴ συγκίνησι μέσα μας, τὴν ἄδολη καὶ εὐγενικιὰ ποῦ βγαίνει σὰν Ἁγίασμα ἀπὸ τὴς ἐσώτερες πηγὲς τοῦ εἶναι μας, γιὰ νὰ μᾶς γλυκάνῃ γιὰ νὰ μᾶς ἐξυγιάνῃ. Κι' αὐτὲς ἡ λίγες ὧρες ἄξιζαν μίαν αἰωνιότητα, μίαν ἀληθινὴ ἀναγέννηση μίαν εἰλικρινῆ ἐπιστροφὴ τῶν «Ἀπολωλότων ἡμῶν» εἰς τὴν ζηλευτὴ Πατρική μας στέγη, στὴν ὡραῖα κι' ἐλεύθερη κι' ἀξένοιαστη Ἑλληνικότητά μας ποῦ τὴν παραγκωνίζουν πολὺ συχνὰ παρείσακτοι καὶ ὀχληροὶ ξενοι πυρετιδημοι κι' ἤπιε ἄπληστα ἡ διψασμένη ψυχή μας ἀπὸ τὴν ἀστείρευτη κι' ὁλοκάθαρη πηγὴ τοῦ Ὡραίου καὶ τοῦ Ἀληθινοῦ, ποῦ στὴν Ἑλλάδα μας μόνο γεννήθηκε καὶ ποὺ δροσιὰ ζωογόννα κι' αἰώνια γίνεται σ' ὅποιον τὴ γεύεται μὲ ἀληθινὴ λατρεία μὲ ἀληθινὴ χαρά.

Ἡ παρέλασις τῆς ἀρχαίας πομπῆς, μὲ τὴς τέσσερες μεγαλόσωμες κι' ὡραιότατες Ἑστιάδες ἐπὶ κεφαλῆς, (ἔπονται, αὐλητρίδες, ὀρχηστρίδες, κανηφόροι, χοηφόροι, κιθαρῳδοί, πεπλοφόροι, σὲ ἀτελεύτητη σειρά, ὅλες διαλεχτὲς σὲ χάρι καὶ σὲ ἁρμονικὴ ἐμφάνιση), ἔμοιαζε μ' ἕνα σύννεφο λευκὸ ἀπὸ αἰθέρια πλάσματα, ποῦ ζωντάνεψαν στὰ μάτια μας τὰ ἀνάγλυφα τοῦ Φειδία καὶ τοῦ Πραξιτέλη, κι' ἔτσι κιθὼς ἐβάδιζαν ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς Marche Nuptiale τοῦ Mendelssohn, ἀνάερες κ' ἐξιδανικευμενες πρὸς τὸ Βωμό, ὁ ἀτογευματινὸς ζεφυρος ὡς ἄλλος Φειδίας, ἐσμίλευε πάνω στὰ καλλίγραμμα παρθενικὰ κορμιὰ τῆς πιὸ ἀριστοτεχνικὲς πτυχές, ἀνάμεσα ἀπὸ τὴς ὁποῖες ἔπαλλε ἡ ἀγαλματένια Ἑλληνικὴ Νεότης. Κ' εἶχαν ὅλες ζωγραφισμένο στὰ εὐγενικά τους πρόσωπα, τὸ συναίσθημα τῆς ἀποστολῆς τους, τὸ συναίσθημα ὅτι εἶναι ἱέρειαι μιᾶς μεγάλης κι' αἰώνιας Θρησκείας. Ὁ χορὸς τῶν πεπλοφόρων καὶ Καρυατίδων γύρω ἀπὸ τὸ Βωμὸ ὑπῆρξε τὸ μεσουράνημα τοῦ ἀδύτου ἄστρου ποῦ ἔλαμψε σκορπίζοντας πλούσια τὴ λευκή του φεγγοβολιὰ, μέσα στὴς εὐδαίμονες ἀληθινὰ ψυχές μας.

Τὸ δεύτερο μέρος τῆς γιορτῆς μᾶς ἔδειξε τὴ νεώτερη Ἑλλάδα τὴ βουνήσια καὶ τὴ νησιώτικη. Μιὰ ζωντανὴ πολύχρωμη καὶ γελαστὴ Ἑλλάδα, ποὺ μοσχοβόλησε τὸν τόπο ἀπὸ θυμάρι, σκοῦνο, λιγαριά...

Κάθε ὁμάδα χωρισιά, ἡ Ἀττικὴ μὲ τὰ ὁλόχρυσα φλουριὰ καὶ τὰ χρυσοκένητα σιγκούνια, ἡ Μεγαρίτισσες μὲ τὴς χυπηνὲς μαντῆλες (τσεμπέρια) καὶ τὴ χαρακτηριστικὴ φορεσιά, ἡ Κουλουριώτισσες νύφες μὲ τὰ βαρύτιμα χρυσοκέντητα κοντογούνια καὶ τὴς χρυσὲς μπόλιες, ἡ Κρητικὲς λιγερόκορμες, ἡ Μανιάτισσες γραφικώτατες, ἡ ὁμάδα τῆς Ἀμαλίας μὲ τὸ στραβὰ φορεμένο φέσι, μὲ τὸ χρυσὸ παπάζι καὶ τὶς πολύπτυχες στόφινες φοῦστες, ἡ Μακεδόνισες μὲ τὴν ἰδιαίτερη μαγευτικὴ χάρη κι' ὀμορφιά, ἡ Τρικερίτισσες ἄλλες λεβεντοκόρες μὲ πολυτιμώτατη φορεσιὰ κι' ἄλλες πολλὲς ἀπ' ὅλα τὰ ἑλληνικὰ νησιὰ μὲ πολυποίκιλες καὶ γνήσιες καθ' ὅλα ἐνδυμασίες. Κ' ἔστι καθὼς ἐχόρευαν ὅλες μαζὺ ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς χορούς, εὐγενικὰ καὶ σεμνόπρεπα μᾶς μετέφεραν στοὺς ἑλληνικοὺς κάμπους, στὰ ἑλληνικὰ ὡραῖα ἀρματωλικὰ βουνά. Τί γλύκα, τί ἀγνὴ ὀμορφιά! Τὶ ψυχικὸ ξεκούρασμα, τί βάφτισμα ἐξιγνισμοῦ!

Κι' ὅλες αὐτὲς ἡ ὀμορφιὲς βγῆκαν ἀπὸ τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων ποῦ διετήρησε καὶ διατηρεῖ πορθένα καὶ ἀμόλυντη τὴ βαθύτερη ψυχή του, γιατὶ τὴν τρέφει μὲ τὸ Ἑλληνικὸ καὶ μόνο τὸ Ἑλληνικὸ τὸ γνήσιο. Κι' εἶναι τὸ Λύκειο, Ἑστία ἱερὴ κι' ἀπαραβίαστη ποῦ δὲν τὴν πατεῖ πόδι βέβηλο, ἀλλὰ γίνεται λατρεία πιστῶν καὶ προσκύνημα, γιατὶ φῶς ἀλήθεια καὶ ζωὴ σκορπάει γύρω του.

Ἡ θαυμαστὴ Πρόεδρός του καὶ ἡ ἐργατικὲς Κυρίες τῶν τμημάτων, ἰδιαιτέρως ἡ Κυρίες τοῦ Καλλιτεχνικοῦ ἔδωσαν τὸ ὡραιότερον μέρος τῆς ψυχῆς τους γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἑορτῆς.

Κι' ἔτσι τὸ Λύκειον ἔδειξε πῶς εἶναι μία ἄοκνη κυψέλη, εἰς τὴν ὁποία καταφεύγει κάθε ἐργατικὴ μέλισσα, ὅπως ἐνυπνωθέση τὸ νέκταρ τῆς ψυχῆς της ἀθόρυβα καὶ ἀποτελεσματικὰ καὶ τὸ ὁποῖο ὑπὸ τὴ Διοίκηση τῆς βασιλίσσης του, βασιλίσσης λατρευομένης καὶ μηδέποτε ἐκθρονιζομένης, μᾶς ποτίζει μὲ τὸ εὔσομο μέλι του, δροσίζοντας καὶ γλυκαίνοντας τόσους διψασμένους εὐγενικοὺς καὶ σιωπηλούς μας πόθους.

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Τὸ οἰκονομικὸν ἄρθρον τοῦ συνεργάτου μας κ. Γ. Σωφρονοπούλου ἐγράφη, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος τὸ τονίζει, διὰ τὸ πολὺ κοινόν. Δι' αὐτὸ προσπαθεῖ ν' ἀποφύγῃ τὴν αὐστηρὰν ἐπιστημονικὴν ἔκφρασιν καὶ ὁρολογίαν, καὶ τοὺς πολλοὺς ἀριθμοὺς καὶ πίνακας, εἰς οὓς οἱ πολλοὶ δὲν ἀρέσκονται. Εἶναι μία ἀπόπειρα ἐκλαϊκεύσεως τῶν ξηρῶν οἰκονομικῶν θεμάτων, ἣν εὐγενῶς προσεφέρθη νὰ κάμῃ διὰ τὸ ἀναγνωστικὸν κοινὸν τοῦ «Παντογνώστου», ὁ γράψας.

Ὁ κ. Σωφρονόπουλος μᾶς ὑπόσχεται χάριν τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ μας. νὰ παρέχῃ συχνὰ τοιαύτης φύσεως δημοσιεύματα, δι' ὧν θέματα οἰκονομικὰ καὶ δημοσιονομικά, θ' ἀναπτύσσωνται ὑπὸ τὴν ἁπλουστέραν των μορφήν, ὥστε δι' ὅλους νὰ εἶναι προσιτὰ καὶ εὐχάριστα.

ΜΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΣΠΕΡΙΣ

Ἂν καὶ κάπως ἀργά, ἐν τούτοις νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἡμεῖς χρονογραφικῶς, τὴν ὡραίαν ἑσπερίδα ποῦ ἐδημιούργησε ὁ Σύλλογος Ἐθνικῆς Λογοτεχνίας, εἰς τὸ θέατρον Ὀλύμπια, τὴν 19 Ἀπριλίου.

Τὸ καλὸν τοῦτο Σωματεῖον, ἱδρύθη παρ' ὀλίγων φιλοτέχνων μόλις πέρυσι καὶ παρ' ὅλον τὸν μικρὸν βίον του, ὄχι μόνον ἔδωσε ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα τῶν πρώτων αὐτοῦ προσπαθειῶν, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι καὶ ἡ μέλλουσα δρᾶσις του, εἶνε μία ἔντονος συμβολὴ εἰς τὴν κίνησιν τῆς φιλολογικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς μας ζωῆς.

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἑσπερίδος ἦτο πλουσιώτατον δύο δραματικὰ μονόπρακτα τῶν κ. κ. Δ. Μπόγρη καὶ Α. Χατζηαποστόλου, τραγοῦδι παρὰ τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου καὶ δύο Κομποθέκρα καὶ ἀπαγγελίας παρὰ τῆς δ-ος Μεταξᾶ, Μπεκιάρη, καὶ Καλιανέση.

Ὅλον τὸ πρόγραμμα τῆς ἑσπερίδος, ἐξετελέσθη μὲ ἀκρίβειαν καὶ τάξιν καὶ μὲ ἀδιάπτωτον τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξεδήλωσε ζωηρῶς ὅλην του τὴν ἱκανοποίησίν του πρὸς τὸν νεαρὸν Σύλλογον, ὅστις ἀντὶ λόγων, τόσον μεθοδικὰ, μᾶς παρουσίασεν ἔργα.

Ἐν μέσῳ τῶν συνεχῶς ἱδρυομένων Συλλόγων καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἐξαφανιζομένων, θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, ὁ Σύλλογος τῆς Ἐθνικῆς Λογοτεχνίας καὶ καλλιτεχνίας νὰ στερεωθῇ, νὰ ἐπιβληθῇ καὶ διὰ τῆς ζωτικότητος ποῦ τὸν χαρακτηρίζει, νὰ ἐξακολουθήσῃ μὲ ἴδιαν ἐπιτυχίαν πάντοτε τὰς προσπαθείας του.

Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἑσπερίδα, ἐπαίχθη τὸ δραματικὸν ἐπεισόδιον τοῦ κ. Ἀντ. Χατζηαποστόλου «Ὁ Σύντροφος» τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὰ προηγούμενα τεύχη. Ἡ ἐπιτυχία του, ὡμολογήθη γενικῶς ὑπὸ πάντων καὶ ὅσοι τῶν ἀναγνωστῶν μας δὲν κατώρθωσαν νὰ παρακολουθήσουν τὴν ἑσπερίδα, θὰ ἐπωφεληθοῦν τώρα, διὰ νὰ λάβουν ἰδέαν, ἑνὸς τόσου φυσικοῦ καὶ ρεαλιστικοῦ ἔργου.

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

Λόγῳ τοῦ διπλασιασμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Παντογνώστου», ἠναγκάσθημεν νὰ προβῶμεν εἰς μικρὰν αὔξησιν τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ὁρίσαντες ταύτην εἰς 80 δραχμὰς ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε 60. Τῆς αὐξήσεως ταύτης οἱ παλαιοί μας συνδρομηταὶ ἀπαλλάσσονται διὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἐκτὸς ἂν λόγῳ τῆς πρὸς τὸν «Παντογνώστην» ἐκτιμήσεώς των θελήσουν νὰ καταβάλλουν καὶ τὴν μικρὰν ταύτην διαφοράν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Η ΝΕΡΑΙΔΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ».— Ἱστορικὸν Ἀθηναϊκὸν δρᾶμα. ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου Ἔκδοσις βιβλιοπωλείου Δ. Π. Δημητράκου. Δρ. 7,50.

«Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΗΣ ΠΛΑΚΕΝΤΙΑΣ».—Ἱστορικαὶ μελέται καὶ ἔρευναι ὑπὸ Δ. Γρ. Καμπούρογλου. Ἔκδοσις «ΕΣΠΙΑΣ» Δραχ. 15.

«ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΜΟΥ».—Σειρὰ μικρῶν διηγημάτων ὑπὸ Ἀλίκης Ῥοδοπούλου. Ἔκδοσις Ἀγκύρας.

«ΑΝΑΛΑΜΠΕΣ».—Ποιήματα ὑπὸ Γ. Κ. Σταμπολῆ. Ἔκδοσις Α. Ι. Ῥάλλη καὶ Σία. Δραχ. 10.

«ΕΛΕΓΟΙ».—Ποιήματα ὑπὸ Παναγ. Μαυρέα. Δραχ. 4.

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ κ. Βασιλείου Λαμπρινάκη, τμηματάρχου Α'. τάξ. τῆς Γεν. Διευθύνσεως Δημοσ. Λογιστικοῦ ἡ πραγματεία: «Ὀργάνωσις τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ Στρατιωτικοῦ Λογιστικοῦ». Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι χρησιμώτατον, συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων νόμων, διαταγμάτων, κανονισμῶν καὶ ἐγκυκλίων, ἀποτελεῖ δὲ ἀπαραίτητον ὁδηγὸν καὶ σπουδαιότατον βοήθημα εἰς πάντας ἐν γένει τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Στρατοῦ, Ναυτικοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς τοὺς ἔχοντας διαχειριστικὴν ὑπηρεσίαν, τοὺς οἰκονομικοὺς ἐν γένει ὑπαλλήλους, τοὺς μαθητὰς τῶν ἐμπορικῶν σχολῶν κλπ.

Ἡ τιμή του ὡρίσθη εἰς δραχ. 35 κατ' ἀντίτυπον διὰ τοὺς ἐγγραφησομένους συνδρομητάς.

Λόγῳ τυπογραφικῶν ἀνωμαλιῶν τὸ παρὸν τεῦχος ἐκυκλοφόρησε τὴν 15 Ἰουλίου ἐ. ἔ.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΣΚΟΡΠΙΑ ΦΥΛΛΑ

1

Ἄνθια κλώνια τὸ χειμῶνα
Τὰ φύλλα κίτρινα στὴ γῆ
Μιὰ κατακόκκινη ἀνεμῶνα
Ἡ ματωμένη μου ψυχὴ

2

Καθὼς στὴ θαμπωμένη σκύβω
Τοῦ ρεματιοῦ νεροσυρμὴ
Ὅ,τι ἔκρυβα πιὰ δὲν τὸ κρύβω
Κι' ὅ,τι ἔκαμα τὸ βλέπω ἐκεῖ

3

Τραγούδια, ἀντικρυνὰ ἀπ' τὸ σπίτι
Μοῦ τρικυμίζουν τὴν καρδιά . . .
Πῶς κλείστηκα, σὰν τὸν ἐρμήτη
Μὲς στὰ βιβλία καὶ στὰ χαρτιά . . .

4

Βροχὴ ἀσταμάτιστη ὅλ' ἡμέρα
Κι' οἱ στάλες στάχαρα κλωνιὰ
Στὸν ἀτρικύμιστον ἀέρα
Σὰ δάκρυα κι' ἀναφυλλητά . . . .

5

Πόσο πιὸ σκοτεινὰ τὰ μαῦρα
Τ' ἀγλύκαντα φαρμακερὰ . . .
Ὅσα δὲ γύρευα ὅλα ταῦρα
Κι' ὅσα φοβόμουνα, διπλά. . . .

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΠΟΘΟΣ

(SONNET)

Βραδυάζει· ξημερώνει κ' ἕνας πόθος,
ποὺ μὲς τὰ σωθικά μου ἔχει ῥιζώσει,
ὁρμᾷ σὰν τὸν κισσὸ παντοῦ νάπλώσῃ
καὶ νὰ πληθύνῃ τὰ μυριόφυλλα κλωνιὰ του.

Πληθύνει καὶ μακραίνει τὰ κλωνιά του·
κι' ἀνέγγιχτος ἀπ ἄγριες τρικυμίες,
γυρεύει μὲς στοῦ Φοίβου τὶς θωπεῖες
νὰ λούζῃ πάντα τἀνθοφόρο φύλλωμά του.

Πότε ψηλώνεται πρὸς τὰ φεγγόβολ' ἄστρα,
πότε σκαλώνει σὲ παλιοὺς ναοὺς καὶ κάστρα.
Συχνὰ στοῦ Πίνδαρου τὴ ῥυθμικὴ ἁρμονία
μοῦ ἀπαλοσέρνει τὴν ψυχὴ γιὰ νὰ ἐντρυφήσῃ.

Περνᾷ ὁ καιρός. Κι' ἀντὶ νὰ μαραθῇ, νὰ δύσῃ,
πιὸ θαλερὸς χυμάει πρὸς Ὅλα μὲ μανία.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΗΡΕΜΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ

(ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ)

ΚΑΠΟΙΑ ΖΩΗ ΑΘΟΡΥΒΗ...

Κάποια ζωὴν ἀθόρυβη ἐζητοῦσα,
λίγη στοργὴ καὶ λίγη ἀγάπη. Μὰ εἶταν τόσο
δύσκολο αὐτὸ λοιπόν . . .— Καὶ ὅμως πόσο
τὸν κόσμον ὅλον, Θέ μου, θἀγαποῦσα. . .

(Μιὰν ἤρεμη ζωή . . . Δίχως κακία,
δίχως τὸ δηλητήριο καὶ τὸ ψέμα
κρυμένα μὲς στὰ λόγια καὶ στὸ βλέμμα . . .
Δίχως τὴν ὕπουλη τριγύρω ὑποκρισία . . .)

Κι' ὅλο τὸν κόσμο, Θέ μου, θἀγαποῦσα·
τὸ κάθε πλᾶσμα Σου . . .— Καὶ ἡ καλοσύνη
στὸ πνέμα μου καὶ στὴν ψυχή μου θἄχε μείνει
τοῦ Θεοῦ μου εἰκόνα, ποὺ θὰ εὐλογοῦσα . . .

ΙΣΑΝΤΡΟΣ ΑΡΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΙΝΜΠΟΡΝ

ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΜΕ. . . .

Ἂς φύγουμε ἀπὸ δῶ, τραγούδια μου. δὲν θέλω πιὰ νὰ μᾶς ἀκούσῃ. Μαζὶ ἂς φύγουμε ἀπὸ δῶ δίχως φόβο· κι' ἂς σωπάσουμε τώρα γιατὶ ὁ καιρὸς τῶν τραγουδιῶν ἐπέρασε, γιατὶ ἐπεράσαν ὅλα τὰ παληά, ὅλα τ' ἀγαπημένα πράμματα. Ὦ ναί, καὶ σὰν ἀγγέλοι ἂν τῆς τραγουδούσαμε πάλι δὲ θἄθελε νὰ μᾶς ἀκούσῃ.

Ἂς σηκωθοῦμε κι' ἂς φύγουμε : δὲν θέλει πιὰ νὰ ξέρῃ. Ἂς πᾶμε πρὸς τὴ θάλασσα καθὼς πηγαίνουν οἱ μεγάλοι ἀνέμοι γιομᾶτοι ἀφρὸ κι' ἄμμο διωγμένοι· ἐδῶ ποῦ θαῦρουμε βοήθεια ; Βοήθεια καμμιὰ δὲν θὰ βροῦμε γιατὶ εἶναι ἔτσι ὅλα τὰ πράγματα, γιατὶ ὁ κόσμος σὰν τὸ δάκρυ εἶναι πικρός. Γιατὶ ἂν καὶ πασκίσατε νὰ τῆς δείξετε πόσο πικρὰ εἶναι αὐτὰ τὰ πράμματα, δὲν ἔστερξε ν' ἀκούσῃ. Ἂς φύγουμε ἀπὸ δῶ· ἂς πᾶμε ἀπ' ὅπου ἤρθαμε, δὲ θέλει πιὰ νὰ κλάψῃ. Ὦ πόσα ὄνειρα, πόσες μέρες μας — λουλούδια δίχως ἄρωμα, καρποὶ ποῦ δὲ θ' αὐξήσουν — ποὺ δίνουμε στὸν ἔρωτα λέγοντάς του : «Ἂν θέλῃς βύθισε τὸ δρεπάνι σου καὶ θέρισε». Τώρα,

ὅλα ἔχουν θεριστεῖ· χόρτο δὲ μένει ἄλλο γιὰ θέρισμα.

Κι' ἐνῶ, ὅ,τι εἴχαμε σπαρμένο, ὅ,τι εἴχαμε ἀγγισμένο τώρα κοιμᾶται, πιὰ δὲ θέλει ἐκείνη νὰν τὸ κλάψῃ.

Ἂς φύγουμε ἀτὸ δῶ· ἂς πᾶμε ν' ἀναπαυθοῦμε· ἄλλη δὲ θέλει ἀγάπη. Δὲ θὰ μᾶς ἀκούσῃ ἂν τραγουδήσουμε κι' οὔτε θὰ ἰδῇ πόσο οἱ δρόμοι τοῦ ἔρωτα σκληροὶ κι' ἀπόκρημνοι εἶναι. Ἐλᾶτε ἐδῶ, ἀφῆστε τη, ἡσυχᾶστε· φτάνει τόσο. Ὁ ἔρωτας εἶναι θάλασσα στεῖρα, πικρὴ κι' ὁλόβαθη. Κι' ἂν ἔβλεπε ὁ οὐρανὸς ὁλάκερος ν' ἀνθίζῃ ἀπάνω της πάλι δὲ θἄθελε ν' ἀγαπήσῃ.

Ἂς τ' ἀφήσουμε, ἂς φύγουμε, δὲν τήνε νοιάζει γιὰ ὅλ' αὐτά. Κι' ἂν ὅλα τ' ἄστρα ἦταν χρυσᾶ, κι' ἂν ἡ κινούμενη θάλασσα ἔβλεπε ἐμπρός της νὰ σαλεύῃ ἕνα ἀνθισμένο φεγγάρι ποὺ νὰ ἐλάμπραινε ὅλα τ' ἀφρολούλουδά της· κι' ἂν ὅλ' αὐτὰ τὰ κύματα περνοῦσαν πάνου ἀπὸ τὰ χείλη μας, ποὺ θὰ τοὺς ἔλειπεν ἡ ἀνάσα καὶ πάνου ἀπ' τὰ πνιγμένα μας μαλλιά, πάλι δὲ θὰ τὴν ἔνοιαζε.

Ἂς φύγουμε ἀπὸ δῶ, ἂς φύγουμε ἀπὸ δῶ· δὲ θέλει πιὰ νὰ μᾶς κυτάξῃ. Ἀκόμη μιὰ φορά, ὅλοι μαζὺ ἂς τραγουδήσουμε· δίχως ἄλλο κι' ἐκείνη, κι' ἐκείνη ἀκόμα θυμάμενη μέρες καὶ λόγια ποὺ ἐπεράσανε, θὰ στρέψῃ λίγο πρὸς ἐμᾶς, ἀναστενάζοντας· μὰ ἐμεῖς θἄχουμε φύγει, θἄμαστε μακρυὰ ἀπὸ δῶ, θἄμαστε σἂν ποτὲ νὰ μὴν εἴχαμε ἔρθει.

Ὦ ναί κι' ἂν δὲν ἔμενε κανεὶς ποὺ βλέποντάς μας νὰ μὴ μᾶς λυπηθῇ, πάλιν δὲ θἄθελε νὰ μᾶς κυτάξῃ ἐκείνη.

(Μετάφρ.) **ΚΛΕΩΝ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΣΑΡΛΟΤΤΑ

Ἡ ἐρωμένη μου εἶνε μιὰ ξανθὴ νέα τῆς Λατινικῆς Συνοικίας ποὺ δέχτηκε ν' ἀφήσῃ τοὺς γονεῖς της καὶ νἀρθῇ νὰ κατοικήσῃ μαζύ μου μὲ μόνο τὸν ὅρο πῶς θὰ μποροῦσε νὰ φέρῃ καὶ τὸ σκυλάκι της. Τὸ σκυλάκι της τὸ φωνάζει «Τσάρλι». Τ' ὄνομα αὐτὸ τῆς ἀρέσει γιατὶ μοιάζει μὲ τὸ δικό της. Κι' ἀκόμα γιατὶ εἶνε «σίκ», ὄντας ἀγγλικό.

Ἡ Σαρλόττα εἶνε δέκα ὀχτὼ χρονῶν. Μὰ ἔχει τὴν ἀφέλεια μικροῦ κοριτσιοῦ. Τοὺς ἀνθρώπους στὸν κόσμο τοὺς διαιρεῖ σὲ τρεῖς κατηγορίες: σὲ τέρατα, σὲ κακοὺς καὶ σὲ καλούς. Τέρατα εἶνε: ἡ φίλη της ἡ Ἀλίκη, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ τὴν εἶδε, ὅπως διατείνεται, νὰ μοῦ κάνῃ «ἕνα μάτι... μὰ ἕνα μάτι!...» ἔπειτα ἕνας ποῦ μοῦ κέρδισε στὸ πόκερ ὅλες μου τὶς οἰκονομίες ποὺ τὶς εἶχα μαζέψει γιὰ νὰ πᾶμε τὸ καλοκαίρι στὴν ἐξοχή, τὰ γκαρσόνια τῶν καφενείων ποὺ δὲν τῆς φέρνουνε ποτὲς τὰ «εἰκονογραφημένα» ποὺ ζητάει προφασιζόμενοι ὅτι «διαβάζονται» καὶ ποὺ κάνουνε πῶς δὲν ἀκοῦνε ὅταν τοὺς ζητάῃ νερὸ γιὰ τὸν Τσάρλι, καὶ τέλος οἱ ἀπάχηδες. Ὁ μόνος καλὸς ἄνθρωπος στὸν κόσμο εἶμαι ἐγώ. «Ἐσύ, εἶσαι καλός!...» μοῦ λέει πολλὲς φορὲς μὲ σοβαρότητα, μὰ δὲ μοῦ εἶπε ποτὲς τὸ λόγο.

Τῆς Σαρλόττας τῆς ἀρέσει νὰ κάνῃ τὸ νοικοκυριό της. Τῆς ἀρέσει νὰ φαίνεται νοικοκυρά, καὶ τῆς ἀρέσει νὰ τῆς τὸ λένε. Μὰ ὅλη της ἡ δουλειὰ συνίσταται στὸ νὰ δίνῃ φαΐ στὸ Τσάρλι, στὸ νὰ μοῦ βουρτσίζῃ τὰ ροῦχα, νὰ μοῦ ἑτοιμάζῃ τὴ σοκολάτα μου καὶ νὰ μοῦ βάνῃ τὶς ἐφημερίδες πάνω στὸ τραπέζι μου. Κάποτε, εἶνε ἀλήθεια, ράβῃ καὶ κουμπιὰ στὰ πουκάμισά μου. Αὐτὸ τὸ θεωρεῖ σπουδαῖο. «Ἀ! ἂν δὲν ἤμουνα ἐγὼ ἐδῶ!...» λέει ἀναστενάζοντας κάθε φορὰ ποὺ βλέπει πῶς μοῦ λείπει ἀκόμα ἕνα κουμπί. Ἡ ἀκαταστασία τοῦ γραφείου μου, ὅπου τῆς ἔχω ἀπαγορεύσει νὰ βάζῃ τὸ χέρι της,— ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ταχτοποιῶντας τὰ χαρτιά μου μ' ἔκανε νὰ χάσω μιὰν ἡμέρα γιὰ νὰ βρῶ ποὺ τὰ εἶχε βαλμένα,— εἶνε γι' αὐτὴν καθημερινὸ αἴτιο ἀναστεναγμῶν βαθυτάτων. Διατείνεται ὅτι τὸ κάνω ἁπλῶς γιὰ νὰ τὴν πεισμόνω. Μιὰ μέρα μ' ἔφαγε τ' αὐτιὰ γιὰ νὰ ἀρχίσουμε νὰ τρῶμε στὸ σπῆτι μας ἀντὶς νὰ πηγαίνουμε στὸ ἑστιατόριο. Ἤτανε, ἔλεγε, πιὸ οἰκονομικὸ καὶ πιὸ ὑγιεινό. Καὶ γιὰ νὰ μὲ πείσῃ δὲν ἔπαψε νὰ μοῦ ἐπαναλαμβάνῃ τὸν κατάλογο τῶν φαγητῶν ποὺ ἤξερε νὰ μαγειρεύῃ. Μὰ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ μοῦ ἐσέρβιρε μιὰ κοτολέττα ἄψητη καὶ μιὰν ἄλλη ἡμέρα ποὺ μοῦ τὴ σέρβιρε καμένη,— ἀπὸ φόβο μήπως τὴν ἀφίσῃ ἄψητη ὅπως τὴν πρώτη φορά,— δὲν ἐπέμεινε πιὰ νὰ ξαναφᾶμε στὸ σπῆτι. Ὑποπτεύουμαι δὲ πῶς εἶχε ἄλλως τε βαρεθεῖ.

Ἡ Σαρλόττα δὲν καταλάβαινε γιατὶ ἔγραφα κάθε μέρα. Ὅταν τῆς ἐξήγησα πῶς ἔγραφα γιὰ τὶς ἐφημερίδες καὶ πῶς ἔτσι κέρδιζα τὴ ζωή μου, ἔπαψε νὰ κάνῃ θόρυβο ὅταν μ' ἔβλεπε σκυμένο πάνω ἀπ' τὸ τραπέζι μου. Ποτὲς ὅμως δὲν εἶχε τὴν περιέργεια νὰ μάθῃ τί ἔγραφα. Μιὰ μέρα τῆς ἀπάγγειλα ἕνα ποίημα ποὺ εἶχα κάνει. Εἶδα πῶς κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια γιὰ νὰ καταλάβῃ. Τράβηξε μάλιστα τ' αὐτὶ τοῦ Τσάρλι ποὺ, ἔκπληκτος γιατὶ ἐχειρονομοῦσα κι' ἐφώναζα, εἶχε ἀρχίσει νὰ γαυγίζῃ. Μὰ μ' ὅλη τὴν προσοχὴ ποὺ ἔβαλε, ἡ Σαρλόττα δὲν κατάλαβε σπουδαῖα πράμματα. Κι' εἶνε γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, μοῦ φαίνεται, ποὺ ἄρχισε νὰ μ' ἐκτιμάῃ καὶ νὰ μὲ σέβεται. Ὅταν ἐγκαταστάθηκε στὸ σπῆτι μου κι' ἀφοῦ ἐξέτασε ὅλα, στάθηκε μπροστὰ στὴ βιβλιοθήκη μου.— «Πόσα βιβλία!» ἔκανε μὲ θαυμασμό, ἑνώνοντας τὰ χέρια σὰν κοριτσάκι. «Θἄχω νὰ διαβάζω ὅλη μου τὴ ζωή!...» Μὰ σἂν φυλλομέτρησε μερικὰ ὁ ἐνθουσιασμός της ἐκρύωσε ἀμέσως καὶ μὲ ρώτησε μὲ δειλία:— «Δὲν ἔχεις μυθιστορήματα;» Τὴν ρώτησα τί μυθιστόρημα ἤθελε νὰ τῆς τ' ἀγόραζα. Χάϊδεψε λιγάκι τὸ μάγουλό της, ὅπως κάνει κάθε φορὰ ποὺ σκέπτεται βαθειά, καὶ μοῦ ἔδωσε μερικοὺς τίτλους μυθιστορημάτων ποὺ ἡ Ἐνριέττα, ἡ φίλη της, τῆς εἶχε συστήσει νὰ διαβάσῃ. Τώρα στὴ βιβλιοθήκη μου, βλέπει κανεὶς πλάϊ πλάϊ τὰ Ἄνθη τοῦ Κακοῦ καὶ τὸν Ρόκαμβόλ, τοὺς Ἥρωες τοῦ Καρλάϋλ καὶ τὸν Κόμη Μοντεχρῆστο, τὸ Ντὲ Προφοῦντις τοῦ Οὐάϊλδ καὶ μία φυλλάδα ποὺ τὴ φυλλομετράει συχνά,

ρεμβή, καὶ ποὺ τιτλοφορεῖται: «Ἡ Τέχνη τοῦ Ἀγαπᾶσθαι»...

Ἡ Σαρλόττα δὲν μοιάζει μὲ τ' ἄλλα κορίτσια τῆς Λατινικῆς Συνοικίας. Ὅταν τῆς εἶπα πῶς δὲν εὕρισκα καὶ μιὰ εὐχαρίστησι νὰ πηγαίνω στὸ μπάλο τοῦ Μπυλιέ, μοῦ ἀπάντησε πῶς κι' αὐτῆς ἐπίσης δὲν ἤτανε τοῦ γούστου της. Καί, ἀκριβῶς ὅπως ἐγώ, εὕρισκε ἠλίθιο νὰ συχνάζῃ στὰ διάφορα μπὰρ ὅπου διασκεδάζουν οἱ φοιτητὲς τῶν Βαλκανίων γιὰ τῆς Νότιας Ἀμερικῆς τίνοντας κοκτέϊλ καὶ χορεύοντες μὲ τῆς ἑταῖρες. Ὅπως κι' ἐγώ, προτιμοῦσε τὴν αὐστηρὴ τέχνη τῆς Γαλλικῆς κωμωδίας ἀπὸ τὶς ἐπιθεωρήσεις τῶν μικρῶν θεάτρων τῶν βουλεβάρτων καὶ σὲ μιὰ φίλη της ποὺ τὴν ρωτοῦσε ἂν τῆς ἄρεσε ὁ Μαγιόλ, ἀπάντησε φυσικώτατα πῶς «προτιμοῦσε» τὸν Μολιέρο... Ἔρχεται ἐπίσης σ' ὅλες τὶς διαλέξεις ποὺ πάω, ἐπισκέπτεται μαζύ μου τὶς διάφορες ἐκθέσεις τῆς ζωγραφικῆς, καὶ ἀκούωντας μιὰ φορὰ νὰ ἐκφράζουμαι μ' ἐνθουσιασμὸ σ' ἕνα φίλο μου γιὰ τὶς τοιχογραφίες τοῦ Πυβὶ ντὲ Σαβὰν ποὺ στολίζουνε τὸ Πάνθεο, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία νὰ ἐπισκεφτοῦμε τὸ Πάνθεο. Σὰν βγήκαμε τὴν ρώτησα τί τῆς εἶχε ἀρέσει περισσότερο στὸ Πάνθεο. Μοῦ ἀπάντησε ὅτι, «φυσικά», ἡ τοιχογραφίες τοῦ Πυβὶ ντὲ Σαβὰν τῆς εἶχαν κάνει μεγάλη ἐντύπωσι, ἀλλὰ καὶ ὅτι τῆς εἶχανε κινήσει τὸ θαυμασμό της ἐπίσης οἱ ἄπειροι στέφανοι ποὺ ἐστόλιζαν τὸν τάφο τοῦ προέδρου Καρνό...

Τὴν φίλησα συγκινημένος ἀπὸ τόση ἀφέλεια, καὶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ Σαρλόττα ἄρχισε νὰ τρέφῃ μεγάλη ὑπόληψι γιὰ τὸν ἑαυτό της. Καιρὸ κατόπι, σὰν βρισκότανε μὲ φίλες της, ἡ Σαρλόττα ἔφερνε μὲ τρόπο τὴν κουβέντα στὰ μνημεῖα τοῦ Παρισιοῦ, καὶ μιλῶντας γιὰ τὸ Πάνθεο, τῆς συνεβούλευε νὰ πᾶνε νὰ δοῦνε τὴς τοιχογραφίες τοῦ Παβὶ ντὲ Σαρβὰν καὶ τοὺς στέφανους τοῦ προέδρου Καρνό. Μὲ τὸν καιρό, ξέχασε τὸν Πυβὶ ντὲ Σαβὰν καὶ δὲν ἔκανε πιὰ λόγο παρὰ γιὰ τοὺς στέφανους τοῦ τάφου τοῦ Καρνό...

Ἡ Σαρλόττα μὲ συνοδεύει κάθε φορὰ ποὺ πηγαίνω στὴν Κλοζερὶ ντὲ Λιλά, τὸ καφενεῖο τῶν ποιητῶν. Μὲ βεβαιώνει πῶς βρίσκει ἄπειρη εὐχαρίστησι. Κάθεται σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ καναπέ, πίνει τὸ σερμπέτι της συνιστάει στὸν Τσάρλι νὰ καθίσῃ φρόνιμος, καὶ μᾶς ἀκούει νὰ μιλᾶμε. Συζητᾶμε ποίησι, τέχνη, φιλοσοφία, κι' ἡ Σαρλόττα ἀκούει. Τὴν κυττάζω λοξὰ χωρὶς νὰ μὲ βλέπῃ. Στὴν ἀρχὴ ἀκούει μὲ θριαμβευτικὴ προσοχή, ἔπειτα μὲ τὸ μικρὸ γαντωμένο χεράκι της κρύβει ἕνα διακριτικὸ χασμουρητὸ καὶ τέλος, μ' ἕνα σπίριο, ἀρχίζει νὰ γαργαλίζῃ τὴ μικρὴ μαύρη μύτη τοῦ Τσάρλι ποὺ, στὴν ἀρχή, τὴν κυττάζει μ' ἔκπληξι κι' ἔπειτα ἀρχίζει νὰ φτερνίζεται.— «Τί ἔπαθε ὁ Τσάρλι;» ρωτάω ἐπίτηδες.— «Θὰ συναχώθηκε»... ἀπαντάει ἡ Σαρλόττα μὲ φυσικότητα. Καὶ ξαναρχίζει ν' ἀκούῃ προσεκτικά. Μὰ κι' αὐτὸ δὲ βαστάει πολύ. Ρίχνει κυκλικὲς ματιὲς στὴν ταράτσα τοῦ καφενείου, μὲ διακόπτει:— «Κύτταξε... Κάποιος σὲ χαιρέτησε»... καὶ στὸ τέλος μὲ τραβάει ἀπὸ τὸ μάνίκι:— «Πές, σὲ παρακαλῶ, στὸ γκαρσόνι νὰ μοῦ φέρῃ τὴν εἰκονογραφημένη».. Τὴ φυλλομετράει μιὰ στιγμή, βλέπει πῶς εἶνε ἡ ἴδια ποὺ ἐφυλλομέτρησε κι' ἐχτές, προσπαθεῖ νὰ ξαναπαρακολουθήσῃ τὴν κουβέντα, χασμουριέται καὶ πάλι κυττάει τὸ ρολόγι της καί, τέλος, μοῦ κάνει γνωστὸ πῶς εἶνε ἀργά... Εἶνε φῶς φανερὸ πῶς ἡ φτωχὴ Σαρλόττα δὲν διασκεδάζει καθόλου στὸ καφενεῖο τῶν ποιητῶν. Θὰ προτιμοῦσε, εἶμαι βέβαιος, νὰ μείνῃ στὸ σπῆτι καὶ νὰ φωνάξῃ τὴ θυρωρὸ νὰ τῆς ρίξῃ τὰ χαρτιά. Μὰ γιατὶ ἐπιμένει νὰ μὲ συνοδεύῃ στὸ καφενεῖο, ὅπως καὶ παντοῦ ἀλλοῦ; Ὑποπτεύουμαι πῶς ἡ μόνη αἰτία εἶνε ἡ ζηλοτυπία γιατί, κατ' αὐτὴν ὅλες ἡ γυναῖκες μὲ κυττάζουνε «μ' ἕνα μάτι,.. μὰ μ' ἕνα μάτι»...

Ἡ Σαρλόττα ποθοῦσε νὰ ἔχῃ στὸ σπῆτι ἕνα πιάνο. Ὁ πόθος αὐτὸς τῆς ἐγεννήθηκε ἀπὸ τότε ποὺ εἶδε πῶς ἡ φίλη της ἡ Ἐνριέττα εἶχε ἀποκτήσει ἕνα. Τοὐλάχιστο τὸ ὑποπτεύουμαι. Ἡ πρώτη της δουλειὰ μόλις νοικιάσαμε ἕνα ἦταν νὰ τοποθετήσῃ ἀπάνω του βάζα μὲ λουλούδια, κομψοτεχνήματα κι' ὅλες τὶς φωτογραφίες τῆς σκορπισμένες στὰ συρτάρια. Κατόπι ἄρχισε νὰ πέρνῃ μαθήματα. Ἀλλ' εἴτε γιατὶ εἶδε πῶς δὲν ἤτανε καὶ τόσο εὔκολο, ὅσο νόμιζε, νὰ μάθῃ νὰ παίζῃ, εἴτε γιατὶ οἱ γειτόνοι κάνανε παράπονα διατεινόμενοι, ὅπως ἔμαθα ἀπὸ τὴ θυρωρὸ—γιατὶ ἡ Σαρλόττα δὲ μοῦ εἶπε τίποτα—ὅτι «ὁ θόρυβος ποὺ ἔκανε ἤτανε ἀνυπόφορος, ἡ Σαρλόττα ἔπαψε ν' ἀνοίγῃ τὸ πιάνο».—Δὲν τὸ ἐπιστρέφουμε, ἀφοῦ πιὰ δὲν παίζει; «τὴ ρώτησα μιὰ μέρα».—Καὶ ποῦ θέλεις νὰ βάλω ὅλα αὐτὰ τὰ βάζα κι' ὅλες αὐτὲς τὶς φωτογραφίες; «ἀπάντησε μ' ἕνα ὕφος πειραγμένο». Ἔπειτα ἕνα πιάνο δὲν εἶνε ποτὲς περιττό. Στολίζει τὸ σπῆτι», ἐπρόσθεσε μὲ φυσικότητα. Κι' ἔτσι τὸ πιάνο ἔμεινε.

Ἡ Σαρλόττα διατηρεῖ τὴν ἰδιαίτερή της ἀλληλογραφία. Σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ γραφείου μου ὑπάρχει ἕνα κουτὶ μ' ἐπιστολικὸ χαρτί, κι' ἕνας χρυσὸς κοντυλοφόρος,— ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία τῆς Σαρλόττας. Πάνω στὸ χαρτὶ αὐτὸ ποὺ μοιάζει μὲ πάπυρο καὶ ὅπου εἶναι χαραγμένα τ' ἀρχικά της μέσα σ' ἕνα μικροσκοπικὸ φάκελλο ποὺ τὸν κρατάει μὲ τὸ ράμφος του ἕνα περιστέρι μ' ἀνοιγμένα τὰ φτερά, ἡ Σαρλόττα γράφει ἐπιστολὲς σὲ φίλες της, γιὰ νὰ τῆς καλέσῃ σ' ἕνα τσάϊ, στὴ μοδίστα της, γιὰ νὰ παραπονεθῇ σὰν ἄργησε νὰ τῆς στείλῃ ἕνα φόρεμά της, σὲ κανένα φίλο μου γιὰ νὰ τὸν προσκαλέσῃ ἐκ μέρους μου νὰ φᾶμε μαζύ.. Καὶ σ' ὅλες αὐτὲς τὶς περιπτώσεις, ἡ Σαρλόττα προστρέχει στὰ γραμματικά μου φῶτα, γιατὶ δὲν εἶνε πολὺ δυνατὴ στὴν ὀρθογραφία. Μὰ κι' ἔτσι, πάντα βρίσκουν τρόπο νὰ γλυστρήσουν μερικὰ λάθια. Τῆς τὰ δείχνω καὶ τῆς συνιστῶ ν' ἀντιγράψῃ τὸ γράμμα. Μά, εἴτε γιατὶ βαρυέται, εἴτε γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ καὶ δεύτερο φύλλο τοῦ ὡραίου της ἐπιστολικοῦ χαρτιοῦ, ποὺ στοιχίζει ἀκριβά, ἡ Σαρλόττα προτιμάει νὰ στέλνῃ τὰ γράμματά της ἔστω καὶ μ' ἀνορθογραφίες.

Καὶ δικαιολογεῖται διατεινόμενη πῶς αὐτὲς ποὺ θὰ τὰ διαβάσουνε κάνουνε περισσότερες.

Ἡ Σαρλότα ξυπνάει στὴς δέκα τὸ πρωί. Ἴσα μὲ τὴς δεκάμισι παίζει στὸ κρεββάτι μὲ τὸν Τσάρλι. Πίνουν κ' οἱ δυὸ τὸ γάλα τους ἀπὸ τὸ ἴδιο φλυτζάνι, ἀλληλοπειράζονται, μαλλώνουνε, τὰ φτιάνουνε, αὐτὴ γελάει, ὁ Τσάρλι γαυγίζει, κι' αὐτὴ ἡ ἱστορία δὲν τελειώνει παρὰ μὲ τὴν ἐπέμβασί μου. «Τί σημαίνει αὐτὸς ὁ θόρυβος» ; φωνάζω ἀπὸ τὸ γραφεῖο μου. «Θὰ μ' ἀφήσετε ἥσυχο νὰ γράφω» ; Κι' ἐπειδὴ τὸ νὰ γράφω θεωρεῖται ἱερό, ἡ Σαρλόττα διατάζει τὸν Τσάρλι νὰ πάψῃ, σὰν νὰ ἦταν ὁ Τσάρλι ποὺ ἄρχιτε πρῶτος...

Ἴσα με τὸ μεσημέρι ἡ Σαρλόττα κάνει τὴν τουαλέττα της. Δὲν πιστεύω πῶς εἶναι κοκέττα. Ἴσως νὰ ἀργῇ τόσο πολύ, ἁπλῶς γιὰ νὰ περνᾷ τὴν ὥρα της. Ἡ τουαλέττα της ὡς τόσο παίρνει ἕνα ἱερουργικὸ χαραχτῆρα. Ταχτοποιεῖ τὸ τραπεζάκι τῆς τουαλέττας της, τὸ γεμᾶτο μυρωδιές, πούδρες, πομάδες καὶ διάφορα ἐργαλεῖα γιὰ μένα ἀκατανόητα, ὅπως ἕνας παπᾶς θὰ ταχτοποιοῦσε τὸ Ἱερὸ τῆς ἐκκλησίας του. Κάθε μέρος τοῦ σώματός της γίνεται ἀντικείμενο ἰδιαίτερων περιποιήσεων σοβαρῶν μεθοδικῶν, θρησκευτικῶν. Μπορεῖ νὰρθῇ ὁ ταχυδρόμος, ἡ γυναῖκα ποὺ μᾶς συγυρίζει, διάφορες παραγγελίες τῆς χτές, μπορεῖ νὰ σπάσῃ ἀπὸ τὸ χτύπημα τὸ κουδοῦνι, νὰ χαλάσῃ τέλος ὁ κόσμος, ἡ Σαρλόττα δὲν πάει ν' ἀνοίξῃ. Πρέπει νὰ σηκωθῶ ἐγώ. «Μὰ τί κάνεις λοιπόν, Σαρλόττα» ; φωνάζω ἔξω φρενῶν. «Τὴν τουαλέττα μου ἀπαντάει ἐκείνη ἥσυχα».

Κι' ἐνῷ σκυμένος πάνω στὸ γραφεῖο μου, γράφω» δύο μικρὰ χέρια δροσερὰ κι' ἀρωματισμένα, μοῦ κλείνουνε τὰ μάτια, δυὸ γυμνὰ μπράτσα μοῦ σφίγγουνε τὸ πρόσωπο κι' ἕνα κεφάλι μὲ μεταξωτὰ μαλλιὰ ἀκουμπάει πάνω στὸ δικό μου. Κι' ἔπειτα ἕνα φιλί, ἕνα πολύωρο ἀτέλειωτο φιλὶ πάνω στὰ μαλλιά μου. Εἶνε ἡ Σαρλόττα..

Καὶ παύω νὰ γράφω, μοιραῖα. Ὅμοια μὲ γάτα, ἔτσ' ἐλαστική, ἔτσι γλυστερή, ἡ Σαρλόττα γυρίζει γύρω μου· κολλάει ἀπάνω μου, κάθεται στὰ γόνατά μου, μὲ χαϊδεύει, μὲ κυττάζει γελῶντας στὰ μάτια, — ἀ πονηρὴ Σαρλόττα — καὶ μὲ ρωτάει : «Τελείωσες, αἴ, ; Πὲς πῶς τελείωσες νὰ γράφῃς»... Κάνω μιὰ ἀπόπειρα ν' ἀντισταθῶ μὰ ἡ Σαρλόττα μὲ τραβάει ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μοῦ ψιθυρίζει στ' αὐτί.

— Πᾶμε ;

Καὶ παύω νὰ γράφω, μοιραῖα. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Εἶνε ἀργὰ πιά, τρεῖς ἡ ὥρα τὸ ἀπόγευμα, ὅταν βγαίνουμε νὰ πᾶμε νὰ προγευματίσουμε στὸ ἑστιατόριο. Μὲ τὰ μάγουλά της κατακόκκινα, κάπως κουρασμένη, μὰ λαμπρὴ ἀπὸ τὴν εὐτυχία, ἡ Σαρλόττα μοῦ πέρνει τὸ μπράτσο στὸ δρόμο, σφίγγεται κοντά μου, μὲ κυττάζει μὲ μιὰ ματιὰ ὑγρὴ ἀπὸ χαρά, ὑποταγή, θρίαμβο κι' ἔρωτα κι' ἔπειτα γελῶντας πονηρά, μὲ ρωτάει ;

—Σοῦ ἄνοιξε τὴν ὄρεξι, αἴ ;

ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

(ΛΟΓΟΤΕΧΝΑΙ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΟΔΙΦΑΙ)

Γ΄.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

Ὅταν ὁ σκλάβος τῆς ἐργασίας παραστρατήσῃ, τότε ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ ἰδῇ καὶ μὲ τὰ μάτια του εἰς φυσικὴν ἐμφάνισιν, ὅ,τι ἐγνώρισε συμπυκνωμένον εἰς σελίδα βιβλίου, ἐν μειονεκτικῇ ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν σκοτεινὸν θάλαμον τῶν παλαιῶν ζωγράφων, οἱ ὁποῖοι συνεκέντρωναν ἐν αὐτῷ, ἐντὸς κατόπτρου ὑπὸ σμίκρυνσιν, ὁλόκληρον τὴν ἄποψιν τῆς πόλεως, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νἀπεικονίσουν.

Ἔκλεισα λοιπὸν κ' ἐγὼ κάποτε ἐντὸς παρενθέσεως τὰς ἀσχολίας μου καὶ ἀνῆλθον τὴν κρεμαστὴν κλίμακα ἀτμοπλοίου ἀναχωροῦντος διὰ τὸν Ἀργολικὸν κόλπον.

— Γιὰ ποῦ ὁ Κύριος ;

— Δός μου ἕνα κατάστρωμα γιὰ τὸ Ναύπλιον καὶ βλέπομε.

Αὐτὸ τὸ «βλέπομε» δὲν τὸ ἐπραγματοποίησα εἰς τὴν Αἴγινα, ἡ ὁποία λέγει τόσα εἰς ἐμὲ χωρὶς νὰ δυνηθῶ ἀκόμη νὰ εἴπω τίποτε δι' αὐτήν· οὔτε εἰς τὸν Πόρον ποὺ δὲν μοῦ λέγει τίποτε· ἀλλὰ συνεκλονίσθην ὅταν τὸ πλοῖον ἐσταμάτησεν εἰς τὴν Ὕδραν. Ἡ ὁμοιάζουσα πρὸς ὀπτασίαν ἐμφάνισίς της, μαζὶ μὲ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ναυτικῆς της δόξης, κατεκλόνισε τὰ τοιχώματατῆς ψυχῆς μου.

Ἐσηκώθηκα ἀπὸ τὴν θέση μου ἕτοιμος νὰ ζητήσω θέσιν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς μικρὰς βάρκας ποὺ ἐπλησίασαν, ἀλλὰ συνεκρατήθην πάλιν μὲ τὴν σκέψιν, ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς ἐμὲ εἰδικὴ καὶ πολυήμερος ἐπίσκεψις.

Ἔκλεισα τὰ μάτια μου καὶ τὸ ἀτμόπλοιον ἐξεκίνησε πάλιν.

Καὶ ἰδοὺ αἱ Σπέτσαι ἐξαπλώνουν τώρα πρὸ ἐμοῦ τὰ γραφικά των θέλγητρα.

Διατὶ νὰ μὴ ξεκουράσω ἐδῶ τὰς ἀντιλήψεις μου ; Ἕν ὡραῖον ἀπόγευμα, μιὰ ποιητικὴ βραδειά, καὶ οὔριον μὲ τὸ διερχόμενον βαπόρι μεταβαίνω εἰς τὸ Ναύπλιον· ἐκεῖ μὲ ἐκάλει καί ἡ ἐργασία μου· θὰ ἀποκτοῦσα τὴν γνῶσιν τῆς ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐντυπώσεως τοῦ Ναυπλίου.—Σιδηροδρομικῶς τὸ ἐγνώριζα·—Μὰ πάλι.... Ἐνῶ ἐξηκολούθησα νὰ συλλογίζωμαι καὶ ἡ γνώμη μου «ἐστέκετο στὰ δύο» ὅπως ἔλεγεν ἡ μητέρα μου, ἔξαφνα ἕνα θαλασσοποῦλι, ἀπὸ ἐρημικὴν θέσιν τῆς παραλίας τῶν Σπετσῶν, ἐφτερούγιασε πρὸ τὸ βαπόρι.

Ἦτο ἡ Ἀλκυὼν τῶν ἀρχαίων καὶ ὁ Περγιαλίτης τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Καϋμένο πουλί! ποὺ νἄξερες ὅτι εἰς τὸ νησί σου ὑπάρχει καὶ ἄλλος Περγιαλίτης, ποιητὴς αὐτὸς ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ σ' ἐρωτήσῃ ἐπῆρε τὸ ὄνομά σου γιὰ δικό του. Δὲν σ' ἐρώτησε· αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Ἐρώτησεν ὅμως τὸ κῦμα τοῦ βράχου, τὰ φίκια τῆς ἀμμουδιᾶς καὶ αὐτὰ τοῦ ἔδωσαν τὴν ἄδειαν, γιὰ νὰ δοξασθῇς καὶ ὑπὸ τὸ μεταγενέστερον ὄνομά σου.

Δὲν λέγομεν δὲ ὑπερβολὴν· διότι ἡ τοὺς θελκτικωτέρους θρύλους συγκεντροῦσα Ἀλκυών, εἰς τὸν μεταγενέστερον ἑλληνισμὸν ἐμφανίζεται (εἰς τὸν Πουλολόγον), ὡς Περγιαλίτης, μόνον διὰ νὰ μαλλώσῃ μὲ τὸν Φασιανόν.

Σοῦ ἐχρειάζετο Περγιαλίτη καὶ ποιητικὴ δόξα; λάβε την λοιπόν !

***

Ὁ φίλος ποὺ μὲ ὑπεδέχθη μὲ ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας ὀνομάζεται ἀπὸ ὅλους μας Γιάννης Περγιαλίτης καὶ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν Ἰωάννης Γιαννοῦκος· ὁ ποιητὴς εἶναι καὶ διδάσκαλος γάρ.

Κάποτε τοῦ εἶχα ζητήσῃ βιογραφικάς του πληροφορίας καὶ μοῦ ἀπήντησε : «ἕνας δασκαλάκος ποὺ ἐγεννήθηκε πολὺ πρώϊμα καὶ ἄν γεννιώτανε φέτος δὲν θὰ εἶχε πενῆντα τόσα χρόνια στὴ ῥάχη του τὴ δασκαλική».

Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἀκούω ἀπὸ τέτοια. Μὲ τὴν πρόθεσιν, κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν μου νὰ γνωρίσω εἰς τοὺς πολυπληθεῖς ἀναγνώστας τοῦ «Παντογνώστου» ὅσους· λογοτέχνας καὶ ἱστοριοδίφας ἐκτιμῶ, ἐρώτησα καὶ ἔμαθα.

Πρὸ 56 ἀκριβῶς ἐτῶν ἐγεννήθη εἰς Σπέτσας. Πατήρ του ἦτο ὁ καπετὰν Γιώργος Γιάννη Γιαννοῦκος. Εἶναι αὐτὸς ποὺ 23 ἐτῶν παλληκάρι μὲ τὸ δικάταρτο σταράδικο καράβι τοῦ πατέρα του ταξείδευε στὴν Ἀγγλία.

Ὁ πάππος Γιαννοῦκος, σὰν ἀνεπτυγμένος ἔμπορος ποὺ ἦτο, ἐφρόντισε καὶ ἐσπούδασε τὸν υἱό του, τὸν καπετὰν Γιώργη, καὶ ἐν γένει καὶ εἰδικῶς ὡς ναυτικὸν εἰς Ὀδησσὸν καὶ εἰς Μασσαλίαν. Ἴσως δὲ νὰ εἶναι ἐκ τῶν πρώτων ποὺ ἐπεδόθησαν εἰς τὸν κλάδον αὐτόν. Αὐτὰ ἔκαμεν ὁ πατέρας του, τὰ λοιπὰ τὰ συνεπλήρωσεν ἡ φύσις.

Αὐτὴ ἠθέλησεν ὥστε ὁ καπετὰν—Γιώργης νὰ εἶναι ἀνοικτόκαρδος καὶ χαριτωμένος ἄνθρωπος, κυριολεκτικῶς γλεντζές.

Κοντὰ σιᾶλλα ἔπαιζε καὶ ὡραῖο βιολὶ καὶ ὅταν ἦτο γαλήνη καὶ δὲν τοὺς ἐχόρευεν ἡ θάλασσα, ἐχόρευαν οἱ ναῦται ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ βιολιοῦ τοῦ καπετάνιου των.

Ὅτι θὰ ἀγαπήσῃ καὶ θὰ ἐκλέξῃ ὡς ταῖρι του τὴν ὡραιοτέρα τοῦ νησιοῦ δὲν πιστεύω ν' ἀμφέβαλλέ τις.

Ἦτο αὐτὴ ἡ Παναγιοῦλα , ἡ δευτερότοκος κόρη τοῦ ἀγωνιστοῦ καὶ κατόπιν ἀντιπλοιάρχου καπετὰν Ἀντώνη Δρίτσα. Ἡ πρώτη κόρη του, ἡ Κατερίνα Δρίτσα, ἦτο σύζυγος τοῦ θαυμασίου εἰς τὸ εἶδός του συγγραφέως τῶν «Σπετσιωτικῶν» Ἀναργύρου Χατζῆ Ἀναργύρου, τοῦ ἐκ τῶν πρώτων ὑπουργῶν τῆς Βασιλείας Γεωργίου. Ἦτο καὶ αὐτὴ ὡραία κοπέλλα, ψηλόκορμη, γλυκειὰ καὶ μαυρομμάτα : λεβεντογυναῖκα, μὲ ἕνα λόγον ὅπως μοῦ τὴν ἐχαρακτήρισαν. Ἀλλὰ ποῦ νὰ φθάσῃ τὴν Παναγιοῦλα !

Ὅταν μάλιστα ὁ νυμφίος 20 ἐτῶν καὶ αὐτὴ 16, μὲ τὰ νυφικὰ ὅλα ῥόζ, ἀπὸ τὸν πέπλο ἕως τὰ γοβάκια, φερμένα ἀπὸ τὴν Μαρσίλια—ἔτσι ἤθελαν, κατὰ παράβασιν τοῦ ἐθίμου, καὶ ὁ γαμβρὸς καὶ ὁ σύγγαμβρος,—ἐπέρασαν ἐν πομπῇ, τὸ θέαμα προσήγγιζε τὴν φαντασμαγορίαν.

Ἐμπρὸς ἐπήγαιναν παίζοντας 6 ζυγὲς βιολιὰ καὶ πίσω ὅλον τὸ νησί, ποὺ ἄθελά του ἤρχισε νὰ τραγουδῇ εἰς τὸν ἦχον τῶν βιολιῶν, τὴν πεντάμορφη ἀρχοντοποῦλα :

«λοῦλε, λοῦλε,
νοῦσε Παναγιοῦλε».
(Λουλοῦδι, λουλοῦδι, νύφη Παναγιοῦλα).

***

Ὁ καπετὰν Γιώργης ἐταξείδευε, καὶ ὁ νοῦς του εἰς τὸ νησί· καὶ δὲν ἐπερνοῦσεν εὐκαιρία χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ἡ Παναγιοῦλα εἰδήσεις του. Καὶ νάτον ποὺ πηδᾷ στὸ περιγιάλι καὶ ἴσια στὴν ἀγκαλιά της.

Ἀλλ' ἦτο μεγάλη αὐτὴ ἡ εὐτυχία, διὰ νὰ τὸν ἀνεχθῇ ὁ Κακὸς Δαίμων.

Ἀπέκτησαν ἐννέα παιδιά ! ὅλα ἄρσενικά ! ἀλλ' ὁ χάρος εὐπειθὴς καὶ πρόθυμος ὑπουργὸς τοῦ Κακοῦ Δαίμονος τὰ ἔπαιρνεν ἕνα ἕνα. Ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν ἐννέα αὐτῶν ἐχάθηκαν οἱ ὀκτὼ καὶ ἔμεινεν ἕνας, ἀλλὰ Περγιαλίτης.

Ὁ καπετὰν Γιώργης ἀπέθανε καὶ αὐτὸς στὴν ἀγκαλιά της ἀπὸ πνευμονία· στὴν ἴδιαν ἀγκαλιὰ ποὺ τὸν ἐδέχθη νυμφίον. Ἦτο τότε 42 ἐτῶν καὶ ἡ Παναγιοῦλα ἐχήρεψε στὰ 38 χρόνια της.

Ἀλλ' ὁ Κακὸς Δαίμων εἶχε φροντίσῃ καὶ πρὶν ἀποθάνῃ ὁ Καπετὰν Γιώργης, νὰ τὸν καταστρέψῃ οἰκονομικῶς.

Τρομερὸς συγκλονισμὸς κατέλαβε τώρα τὴν ποιητικὴν σύζυγόν του. Ἡ ζωή της ἐφεξῆς ἦτον ἕνα διαρκὲς βάσανον, ποὺ δὲν ἔλλειψε παρὰ μὲ τὸν θάνατόν της, τὸ 1887, στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Γιάννη της αὐτή. Κ' ἐξεψυχοῦσε ἀπαγγέλλουσα τὴν φαρμακωμένη τοῦ Σολωμοῦ, βραχνά, βραχνά, στηριζομένη στὸ μαξιλάρι καὶ σφίγγουσα τὸ χέρι τοῦ ποιητοῦ υἱοῦ της, μὲ ἕνα χαμόγελον ἀπόκοσμο καὶ πικρό, καρφώνοντας τὴν τελευταία ματιά της στὴν εἰκόνα τοῦ καραβιοῦ των.

Δὲν πρέπει νἀφήνωμεν ἀμνημόνευτον, ὅτι ἡ Παναγιοῦλα ἦτο ποιήτρια. Ὅλην τὴν ζωήν της ἔγραφε στίχους πολὺ αἰσθηματικοὺς εἰς τὴν ἀφελῆ φυσικήν των ἐμφάνισιν. Ὁ Γιάννης Γιαννοῦκος ὁ Περγιαλίτης μας, ἦτο τότε 17 ἐτῶν παλληκαράκι. Εὑρέθη ὅμως πλησίον εἰς μίαν συγγενικήν του ὕπαρξιν, ἐκ τῶν εὐγενεστέρων τύπων τοὺς ὁποίουςἐγνωρίσαμεν, πλησίον τοῦ ἰατροῦ Ἰωάννου Βάμπα.

Ἦτο πρῶτος ἐξάδελφος τοῦ πατρός του.

Δι' αὐτοῦ εἰσήχθη εἰς τὸ Διδασκαλεῖον Ἀθηνῶν, δι' αὐτοῦ πάλιν διωρίσθη μικροδιδάσκαλος τῶν παιδιῶν τοῦ «Παρνασσοῦ» ἐνῷ, συγχρόνως ἐξηκολούθει τὰς σπουδάς του. Τέλος διωρίσθη δημοδιδάσκαλος στὴς Σπέτσες, ἐνυμφεύθη—ὡς ἦτο ἑπόμενον—ἀπὸ ἔρωτα, εἴκοσι χρόνων αὐτὸς καὶ δεκασοκτὼ ἐκείνη.

Καρποὶ τοῦ γάμου των ὑπῆρξαν μόνον στίχοι !

***

Ἡ ποιητικὴ φλέβα τῆς μητέρας του ἐξεδηλώθη πολὺ γρήγορα καὶ στὸν υἱόν της. Ἀπὸ πολὺ μικρὸς ἐδοκίμαζε νὰ βάλῃ τὰς σκέψεις του μέσα εἰς ῥυθμικὸν πλαίσιον.

Καὶ συχνὰ καθήδυνε τοὺς ἀναγνώστας τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν ἐφημερίδων μὲ στίχους του. Κατόπιν ἀπεφάσισε νὰ τοὺς συγκεντρώσῃ εἰς τεύχη. Ἡ σειρὰ τῶν ἔργων του μέχρι τοῦδε δὲν εἶναι μικρά. Ἂς τὰ ἀναγράψωμεν ἁπλῶς —ποῦ χῶρος διὰ τὴν κριτικὴν ἀνάλυσίν των!

Τὸ τελευταῖο τῶν ἔργων του—εἰς πεζὸν λόγον αὐτό !

— «Γραμμὲς στὴν ἀμμουδιὰ» μᾶς διευκολύνει εἰς τοῦτο.

Τὰ ποιητικά του νάματα ῥέουν ἐκ τεσσάρων κρουνῶν :

Ποιήματα, ἐπιγράμματα, παιδαγωγικοὶ μῦθοι, μεταφράσεις κλασικῶν ἔργων.

Ἐξετυπώθησαν λοιπὸν μέχρι τοῦδε κατὰ σειρὰν ἡ «Μήδεια τοῦ Εὐριπίδου», τὰ « Ὡραῖα», διαιρούμενα εἰς Τραγούδια τῆς Ἀκρογιαλιᾶς καὶ εἰς «Τρελλὰ τραγούδια,» οἱ «Παιδαγωγικοὶ μῦθοι» καὶ τὰ «ἐπιγράμματα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ὀνείρου.

Τὰ ἐλευσόμενα δὲ εἶνε :

Τὰ «μωσαϊκὰ» καὶ ἄλλα ἐπιγράμματα, παιδαγωγικὰ τά, ἄλλα πάλι Τραγουδάκια γιὰ τὰ παιδιά, ἡ Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις τοῦ Εὐριπίδου καὶ μέρος τῆς Αἰνειάδος τοῦ Βιργιλίου.

***

Καὶ τὰ ἐκδοθέντα καὶ τὰ ἀνέκδοτα εἶναι ὅλα ἔμμετρα.

Ἕνα πρωΐ μᾶς ἐξάφνισε κυριολεκτικῶς μὲ τὴν ἀποστολὴν τῶν συντόμων θαλασσινῶν του Διηγημάτων, ποὺ φέρουν τὴν ἐπιγραφὴν «Γραμμὲς στὴν ἀμμουδιά».

Εἴδατε ποτὲ παλαιὸν στρατιωτικόν, ποὺ ἔζησε γυμναζόμενος καὶ γυμνάζων, πολιτικὰ ντυμένον νὰ θέλῃ νὰ βαδίσῃ ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ; Μέσα σὲ χιλίους διακρίνετε ἀπὸ τὴν περπατησιά του τὸν στρατιώτην. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ποιητὴν ὁσάκις ἐπιχειρήσῃ νὰ γράψῃ εἰς πεζὸν λόγον. Εἶναι πάντα ρυθμικός ! Γράφει πεζὰ χωρὶς νὰ εἶναι πεζογράφος—εἶνε πάντα ποιητής. Καὶ τοῦτο κατὰ βάθος δὲν εἶναι μειονέκτημα εἰς κανένα, οὔτε εἰς τὸν Περγιαλίτην μὲ τὰ ὡραῖα του αὐτὰ θαλασσινὰ πρωτότυπα καὶ χαριτωμένα διηγηματάκια του.

***

Ἐκ τῶν ἔργων του, ὁ ἴδιος ἐκτιμᾷ περισσότερον τὰ παιδαγωγικά· εἶναι καὶ αὐτὸ μία ἐκδήλωσις τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὸ καθῆκον.

Ἡμεῖς ἀνευρίσκοντες παντοῦ τὸν ποιητήν, τὸν Περγιαλίτην, μαγνητιζόμεθα περισσότερον ἀπὸ τὰ ἐπιγράμματά του. Εἶναι μέσα εἰς αὐτὰ σπαρμένα γνήσια καὶ πολλά, ἀπὸ τὴν ὡραία μας θάλασσα μαργαριτάρια.

Μέσα ἀπὸ τὰ ἐπιγράμματα αὐτά, ὅσοι ζοῦν μὲ ξένα κόλλυβά, ἠμποροῦν νὰ εὕρουν πολλὰ κεντρικὰ σημεῖα τῆς ἐμπνεύσεως ποὺ τοὺς λείπει καὶ νὰ δημιουργήσουν ἀπάνω εἰς τὰ θαλασσινὰ μοτίβα τοῦ Περγιαλίτη—τὸ κῦμα καὶ ὁ βράχος τοῦ τὰ ἐνεπιστεύθησαν — ἔργα πολύστιχα.

Ἀκούσατε δυὸ μόνο :

Ὁ Γυρισμὸς καὶ ἡ χαρὰ
μάτια χτυπάει τὴ θύρα.
— Χρόνια ἀχω ποὺ ἐμαντάλωσα,
πνιγμένου ναύτη ἡ χήρα.
— Μηνύματα σοῦ φέραμε !
Εἶνοι ὁ κολός σου ἀπόξω !
— Ἀχ ! τὴ χηριά μου ἡ ἀδύναμη,
πιὰ δὲν μπορῶ νὰ διώξω !

Καὶ ἕν ἄλλο :

Κυπαρισσάκι θλιβερὸ
τί τὴν κορφή σου σκύβεις ;
Δυὸ σπίνοι ἐμένα τὸ εἶπανε
τί στὴν καρδιά σου κρύβεις :
Ποθεῖς τὴν ὥρα ὁ ξυλευτὴς
τὴ ῥίζα σου νὰ κόψῃ
νὰ πάρῃς ἄρμενον φτερὸ
καὶ τῆς Γοργόνας ὕψη.

Εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερά του ποιήματα στὴν «Ἀρετοῦλα», ὁμιλεῖ συμβολικῶς διὰ τὴν μητέρα του. Λυπούμεθα ὅτι δὲν τὸ μεταφέρομεν ὁλόκληρον.

***

Τῆς «Γραμμὲς στὴν ἀμμουδιά», ἀφιερωμένες στὴν χαριτωμένην ἀνεψιά του, ἐλάβαμε μαζὶ μὲ μιὰν ἔκπληξι.

Ἦτο δὲ αὕτη χειρόγραφον εἰς τὰ παράφυλλα ποίημα ἀπευθυνόμενον εἰς ἐμὲ διὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους 1925.

Καὶ εἶναι ὑπερβολικῆς ἐκτιμήσεως ἀπόσταγμα τοῦτο καὶ ἂν τὸ δημοσιεύομεν τὸ πράττομεν μόνον διότι εἶναι ὡραῖον.

Διὰ νὰ σταθῇ δὲ ἀπροσκόπτως ὁ ἀναγνώστης μέχρι τοῦ τελευταίου στίχου εἶναι ἀνάγκη νὰ ἑρμηνεύσωμεν τὴν λέξιν «ἀπερίμεντα» πουλιά. Τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν δοθεῖσαν παρὰ τοῦ ἰδίου διασάφησιν, κατόπιν ἐρωτήσεώς μου, σημαίνει «ποὺ χαμένα δὲν τὰ περιμένει κανεὶς καὶ τάνάστησες καὶ τἄφερες».

Σὺ ποὺ ποθεῖς ὀνειρεμένα
νὰ ξαναπιάθεις τὰ παληά,
καὶ ὁμορφοπλέκεις μαγεμένα,
σὰν ἀπερίμεντα πουλιὰ
σὲ ἀνοστημένα περασμένα
μιὰν ὀλ φώτιστη φωλιά,
δέξου γλυκέ μας, καὶ ἀπόμενα
μύριες εὐχές, χίλια φιλιά,
νὰ ζήσεις, νὰ χαροῦν ἐσένα
παντοτεινὴ τους συντροφιά.
Τραγοῦδι, Ἀθήνα καὶ Ὀμορφιά.

***

Μὲ πλήρη τὴν συναίσθησιν τῶν προτερημάτων τῶν θαλασσομάχων διγλώσσων τέκνων τῆς Ἠπείρου, εἰς τὰ ὁποῖα τόσα ὀφείλει ἡ ἀναστηθεῖσα Ἑλλάς, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν μᾶς ἐσυνήθισαν νὰ τὰ θαυμάζωμεν καὶ διὰ τὴν ποιητικήν των ἰδιοφυΐαν.

Καὶ ὁ μὲν Περγιαλίτης ἐκληρονόμησε τὴν ἔμπνευσιν ἀπὸ τὴν μητέρα του.

Καὶ τί δὲν δίδει μία μητέρα στὸ παιδί της !

Ἀλλ' ἡ Παναγιοῦλα Δρίτσα ποῦ τὴν ηὗρε τὴν χειμαρρώδη ποιητικήν της παραγωγήν ;

Ἠθελήσαμεν νὰ ἐρευνήσωμεν καὶ αὐτό.

Ὁ πατήρ της ἐπωνομάζετο Ζερβός. Τὸ Δρίτσας ἦτο παρατσοῦκλι !

Κάποτε εἶχε ἐμφανισθῇ αὐτός, νεαρώτατος ἀκόμη, μέσα εἰς τοὺς φεσοφόρους πατριώτας του μὲ ντρίτση ψαθινα στὸ κεφάλι.

Ἦρκει αὐτό. Ἀπὸ τῆς ἐπιούσης ὁ Ζερβὸς ὑπεχώρησε πρὸ τῆς δρίτσας του.

Οἱ Ζερβοὶ αὐτοὶ ἦλθαν εἰς Σπέτσες ἀπὸ τὸ Κρανίδι· καὶ εἰς τὸ Κρανίδι..... ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον.

Τὸ αἴνιγμα ἐλύθη.

Οὕτω, ἀναγινώσκομεν εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Ζώη. Ζερβοῦ οἰκογένεια ἐν Ζακύνθῳ ἀπαντῶσα ἀπὸ τοῦ 1513 ἐκ τῶν νεωτέρων ἐν Ζακύνθῳ ἀπογόνων ἔγραψέ τις, διαφόρους μυθιστορίας καὶ κωμῳδίας.

***

Ὁ Περγιαλίτης ὡς ποιητὴς σχηματίζει τὴν ποιητικὴν σκέψιν, τὴν ὁποίαν ἀποδίδει διὰ τῆς τεχνουργικῆς τεχνοτροπίας του, ἐξ ἐντυπώσεων, κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς φύσεως λαμβανομένων· εἶναι θαλασσινός, καὶ τόσον πολύ, θαλασσινός, ὥστε ἂν ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τῶν θρύλων θὰ ἐχαρακτηρίζετο ἴσως ὡς Γρίτων.

Εἶναι ἀφελής, εἰλικρινής, εὔληπτος, ἀπέριττος, πρωτότυπος, μύστης τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ περιπαθοῦς καὶ πρὸ παντὸς ἰσορροπημένος ποιητής.

Δὲν ἐπιτηδεύεται τὴν ὑπεράνθρωπον ἀνύψωσιν, οὔτε

ANDRÉ LICHTENBERGER

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΑΣΙΛΗΑΣ

Μετάφρ. Δδος ΠΑΡ. ΠΑΠΑΜΑΝΟΥΗΛ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Τὸ μαντῆλι

Ὁ Μιχαλάκης ἔχει καπρίτσια ὅπως τ' ἄλλα παιδιά. Ὄχι πολὺ συχνά. Μ' ὅλα ταῦτα ἔχει. Ὑπάρχουν ἡμέρες ποῦ σπρώχνει τοὺς θαλαμηπόλους του, εἶνε δύστροπος μὲ τοὺς καθηγητάς του ἀποπέρνει κι' αὐτὴ τὴ Βαρβάρα. Ἀλλὰ ὑπάρχει κι' ἕνα ζήτημα στὸ ὁποῖο ποτὲ δὲν ὑποχωρεῖ Εἶνε ὅταν πρόκειται γιὸ τὰ βασιλικὰ καθήκοντά του.

Εἶνε σκληρὸ νὰ θυσιάσῃ ἕνα πρωΐ παιχνιδιοῦ γιὰ τὸ Συμβούλιο τῶν Ὑπουργῶν ἢ νὰ στέκεται ἀκίνητος τυλιγμένος στὶς βαρειές του στολὲς γιὰ μία διπλωματικὴ δεξίωσι. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Μιχαλάκης θὰ εἶχε πάντοτε τὴν ἐπιθυμία νὰ ξεφύγῃ. Ποιὲ δὲν ἐνέδωσε σ' αὐτὴ τὴν ἐπιθυμία. Ἐφέρθηκε πάντοτε μὲ παραδειγματικὴ ἐπιτηδειότητα καὶ στὰ λόγια καὶ στὶς πράξεις ποῦ ἔπρεπε νὰ κάμῃ Ὁ θεῖος Παῦλος καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου εἶνε εὐχαριστημένοι, γιὰ τὴν εὐπείθειά του. Ἐν τούτοις δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἐξαιρετικό. Ὁ Μιχαλάκης θυμᾶται ὅτι εἶνε βασιληᾶς. Ἀλλὰ δὲν πρέπει κι' οἱ ἄλλοι νὰ τὸν ξεχνοῦν. Τὶς προάλλες συνέβη τὸ ἑξῆς :

Ἦταν μιὰ δοξολογία στὴ Μητρόπολη, ἡ ἐπέτειος μιᾶς μεγάλης μάχης ἢ κάτι τέτοιο. Ὁ θεῖος Παῦλος κι' ὁ κ. Μιρσκὶ ἔπρεπε ν' ἀρθοῦν νὰ πάρουν τὸ Μιχαλάκη μὲ τὴν ἅμαξα στὰς δέκα καὶ τέταρτο ἀκριβῶς, ὁ Μιχαὴλ ὁ ΥΙΙΙ σφιγμένος μὲς τὴ κυανόχρυση στολή του μὲ τὸ γούνινο καπελάκι στὸ κεφάλι, τὸ στῆθος γεμάτο παράσημα, ἦταν ἕτοιμος Στὶς δέκα καὶ μισὴ ὁ θεῖος Παῦλος καὶ ὁ κ. Μιρσκὶ δὲν εἶχαν ἔλθῃ ἀκόμη.

Πολλὲς φορὲς συνέβη νὰ περιμένῃ λίγα λεπτὰ τὸ πρόγευμά του. τὸ ζεστό του μπάνιο, ἢ ἀκόμη ὡς ποῦ νὰ τελειώσῃ ἡ Βαρβάρα ἕνα στρίφωμα . . . Αὐτὸ δὲν πειράζει. Ἀλλὰ σήμερα εἶνε ὁ βασιληᾶς. Δὲν κάνουν τὸ βασιληὰ νὰ περιμένῃ. Ὁ θεῖος Παῦλος κι' ὁ κ. Μιρσκὶ μπῆκαν χωρὶς νὰ βιάζωνται, χωρὶς νὰ ζητήσουν συγγνώμην μὲ τὸ πρόσωπο γελαστὸ μιλῶντας εὔθυμα. Ὁ Μιχαλάκης κύτταξε τὸ ρωλόϊ. Ἦταν ἕνδεκα παρὰ εἴκοσι πέντε. Ἔμεινε καθισμένος στὴ πολυθρόνα του καὶ δὲν τοὺς ἔδωσε τὸ χέρι, σὰν νὰ μὴ τοὺς ἔβλεπε.

Λίγο ξαφνιασμένος, ὁ Μιρσκὶ ὑποκλίθηκε καὶ εἶπε μὲ καθαρὴ φωνή :

—Μεγαλειότατε, ἦρθε ἡ ὥρα νὰ πᾶτε στὴ Μητρόπολη. Καὶ ὁ θεῖος Παῦλος προσέθεσε :

—Ἄντε, Μιχαλάκη, ἔλα γρήγορα.

Ἀλλὰ μὲ τὰ μάτια κατεβασμένα, ὁ Μιχαλάκης ἀπήντησε παίζοντας τὸ μαντῆλι του στὰ δάχτυλά του.

—Ὁ βασιληᾶς ἦταν ἕτοιμος στὸς δέκα καὶ τέταρτο. Εἶνε ἕνδεκα παρὰ εἴκοσι πέντε.

Ὁ θεῖος Παῦλος κύτταξε τὸ Μιχαλάκη ἔκπληκτος, κι' ἔπειτα ἄρχισε νὰ γελᾷ, μὲ τὸ χοιδρό του γέλιο ποῦ κάνει νὰ πηδᾷ ἡ κοιλιά του.

—Ἕνας λόγος περισσότερος διὰ νὰ κάμωμε γρήγορα.

Τότε ὁ Μιχαλάκης σήκωσε τὰ μάτια ἐπάνω του καὶ ἀργά, καὶ κόβοντος τὶς συλλαβές, ἐπανέλαβε :

—Εἶνε ἕνδεκα παρὰ εἴκοσι πέντε. Ὁ Βασιληᾶς δὲν περιμένει.

Ὁ θεῖος Παῦλος ἔγινε κατακόκκινος. Φαινόταν θυμωμένος ἀλλὰ περισσότερο στενοχωρημένος. Σήμερα δὲ τοῦ ἔρχεται νὰ γελάσῃ. Σαστισμένος ὁ θεῖος Παῦλος γύρισε πρὸς τὸν κ. Μιρσκί, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ λέγῃ τίποτα ἔπαιζε τὰ δάχτυλά του. Ὁ κ. Μιρσκὶ ἔβηξε καὶ ὑποκλινόμενος ἐκ νέου στὸ Μιχαλάκη μειδιῶντας, τοῦ εἶπε μὲ ταπεινομένη φωνή :

—Μεγαλειότατε, τολμοῦμε νὰ ἐλπίζωμε ὅτι θὰ θελήσετε νὰ μᾶς συγχωρήσητε μιὰ ἀργοπορία ὅλως διόλου ἀκουσία τῆς ὁποίας ἡ αἰτία ὀφείλεται εἰς τὰ ἄλλα καθήκοντα τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπιβάλλει ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος. Χωρὶς νὰ βιαστῇ ὁ Μιχαλάκης ἔστριψε τὸ κεφάλι του πρὸς τὸν κ. Μιρσκὶ καὶ τὸν κύτταξε ἀπὸ πάνω ἕως κάτω. Ἔπειτα ἀνοίγοντας τὰ δάχτυλα, ἄφησε νὰ πέσῃ στὰ πόδια του τὸ μαντῆλι του. Κι' ἔμεινε ἀκίνητος ἀμίλητος . . .

Κάτω ἀπ' τὰ πράσινα μάτια τοῦ παιδιοῦ τὰ βλέφαρα τοῦ γηραιοῦ αὐλικοῦ ὀρθάνοιξαν. Μὲ μιὰ προσπάθεια ἔσκυψε τὴ κυρτή του ῥάχη καὶ ὑποκλινόμενος ὡς τὸ ἔδαφος μάζεψε τὸ μπατιστένιο μαντῆλι, τὸ ἔδωκε στὸ Μιχαλάκη κλίνοντας τὰ γόνατα.

Ὁ Μιχαλάκης τὸ ἅρπαξε, σηκώθηκε καὶ εἶπε χαριτωμένα μὲ τόνο μικροῦ παιδιοῦ :

—Πᾶμε γρήγορα.

ἀξιοῖ ὅτι ἀπὸ διασπρόσιτα εἰς τοὺς λοιποὺς θνητοὺς ὕψη θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὰ μυστήρια τῆς κοσμογονίας.

Πολλοὶ ἐνεφανίσθησαν μὲ τοιαύτας ἀξιώσεις, μόνον διὰ νὰ μὴ βλέπουν ἀπὸ τοῦ ὕψους των τὰ μειδιάματα τῶν ἀναγνωστῶν των. Ζῆ ἐξαπλωμένος ἐπάνω εἰς δρυσερὰν καὶ ὁμαλὴν ἀμμουδιὰ καὶ ἀπολαμβάνει ἐκεῖθεν τὰς ἱμερτὰς ἐντυπώσεις τῆς γαληνιαίας θαλάσσης.

Δὲν ὑψοῦται ὑπεράνω ἑνὸς τρικυμισμένου κύματος οὔτε πετᾷ πρὸς τὰ οὐράνια ὑψηλότερα ἑνὸς γλάρου.

Ἀρά γε δὲν θὰ ἠδύνατο συγκεντρώνων τὰς ἐντυπώσεις του, καὶ συμπυκνώνων τὰς δυνάμεις του εἰς ἕνα ἐντατικὸν ἀγῶνα νὰ ἀναρριχηθῇ ἐκ τοῦ ὕψους στὸν θρόνον ; Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἠδύνατο. Ἀλλὰ τότε δὲν θὰ ἦτο ὁ Περγιαλίτης.

Τὰ μεγάλα ὕψη ἔχουν καὶ χαώδεις καταπτώσεις καὶ ὁ ποιητής μας δὲν θέλει νὰ δημιουργήσῃ εἰς τοὺς θαυμαστάς του τέτοια κτυπόκαρδα.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Καὶ χωρὶς νὰ χάση ἕνα λεπτό, προχώρησε πρὸς τὴν πόρτα.

Ὁ θεῖος Παῦλος καὶ ὁ Μιρσκὶ τὸν ἠκολούθησαν. Δὲ μιλοῦν πιά. Μόνο, ὅταν περνοῦν τὴν οἴθουσα τῶν φωτογραφιῶν, ὁ κ. Μιρσκὶ δαγκώνει τὰ χείλια. Ἀντίκρυ του, προβάλλοντας ἀπὸ μία κορνίζα ξεχρυσωμένη, ὁ Στέφανος ὁ Φονηᾶς μὲ τὴ κάσκα του, τὴν ἀσπίδα του, ἀγροῖκος, τρομερός, ἀκουμπᾶ στὸ σπαθί του τὸ σιδερογαντωμένο χέρι του. Καὶ τὸ βαρὺ βλέμμα του εἶνε ἐκπληκτικὰ τὸ ἴδιο μὲ τοῦ μικροῦ ἄφρωνου παιδιοῦ, τὸ ὁποῖο, κάθε δέκα πέντε, ἔρχεται καὶ κάθεται τόσο ἥσυχα μπρὸς στὸ μεγάλο τραπέζι τοῦ Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Οἰκογενειακὸ δεῖπνο

Ὁ Μιχαλάκης ἀπαγγέλει τὸ μάθημά του:

—Σέργιος ὁ Ιος ἐπονομαζόμενος ὁ φοβερὸς, ἐπεξέτεινε τὰ ὅρια τῆς Πανονίας μέχρι τοῦ Δουνάβεως. Ὑπῆρξε ὁ ἀληθὴς θεμελιωτὴς τῆς δυνάμεως τῶν Καϊνόφ. Διεδέχθη στὸ 1110 τὸν ἀνεψιόν του Εὐσέβιον γιὰ τὸν ὁποῖο πολὺ ὑποπτεύονται ὅτι τὸν ἐδηλητηρίασε. Αὐτὸ τὸ ἀδύνατο παιδὶ ἡλικίας δώδεκα ἐτῶν, ἀπέθανε πραγματικῶς ξαφνικά, ὕστερα ἀπὸ κάμποση ὥρα ποῦ ἔφαγε ἕνα καλάθι ἐξαίρετα φροῦτα ποῦ ἦσαν ἀπὸ τὸν κῆπο τοῦ θείου του. Ὁ Σέργιος ὁ Ιος ὑπῆρξε ἕνας ἄρχων τολμηρὸς καὶ ἐνεργητικός.

Ὁ Μιχαλάκης ἤξευρε πολὺ καλὰ τὸ μάθημά του. Ὁ κ. Ντὲ Σιλσὰχ τοῦ ἔβαλε βαθμὸ δέκα ἐννέα. Θὰ τὸν ἀφίση νὰ παίξη μία ὥρα προτοῦ πάη νὰ δειπνήση στοῦ θείου του Παύλου.

Σήμερα εἶνε μία ἀπὸ κεῖνες τὶς μέρες ποῦ δὲν ξέρει κανὲς γιατί μιὰ τρελλὴ ἐπιθυμία γιὰ νὰ κινῆται τραντάζει τὸ εὔθραυστο σωματάκι του. Μοιάζει μὲ τὰ μικρὰ ἐκεῖνα θηρία ποῦ εἶνε ἀπὸ μικρὰ ἐξημερωμένα καὶ ποῦ μισοκοιμοῦνται ἥσυχα στὸ κλουβί τους. Ποῦ μιὰ ἀχτίδι τοῦ ἥλιου τοὺς δίνει ζωὴ μιὰ μυρωδιὰ κρέατος ξυπνᾷ τὴν παληά τους κληρονομικότητα, ξαφνικὰ τὰ ἔνστικτα γιὰ τὴν ἐλεύθερη ζωὴ ξυναζοῦν καὶ ῥίχνονται μουγκρίζοντας στὰ σίδερα τοῦ κλουβιοῦ. Ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὴ Νέλλυ ὁ Μιχαλάκης χοροπηδᾶ ἀνόμεσα στὴ χλόη. Ἰδρώνει δὲ τόσο πολὺ ποῦ ἡ Βαρβάρα τὸν μαλλώνει λιγάκι ὅταν πάει νὰ τὸν βρῇ. Δὲν εἶσαι τρελλὸς νὰ γίνεσαι σ' αὐτὴ τὴν κατάστασιν; Ὄχι δὲν εἶναι τρελλὸς ἀλλὰ εἶνε φανερὸν ὅτι ἐξέχασε λίγο τὰς ὁδηγίας τοῦ γιατροῦ Ζακλόβ· ἕνα μέτριο γύμνασμα χωρὶς ποτὲ νὰ φθάση εἰς τὸν ἱδρῶτα.

Ἄ; μὴ θυμώνει ἡ Βαρβάρα καὶ πρὸ πάντων νὰ μὴ λέγει τίποτε στὸ γιατρό.

Ἡ Βαρβάρα μουρμουρίζει βοηθεῖ τὸν Ἠλία ν' ἀλλάξη τὰ ἀσπρόρουχα τοῦ Μιχαλάκη, τὸν σφουγγίζει, τὸν τρίβει καὶ στὸ τέλος τοῦ ὑπόσχεται νὰ τὸν συγχωρήση· ἀρκεῖ νὰ εἶναι πολὺ φρόνιμος στοῦ θείου Παύλου καὶ νὰ φάγη μόνο ὅτι τοῦ ἐπιτρέψει ὁ γιατρὸς Ζακλόβ.

Σύμφωνοι. Ἐν πρώτοις ἡ Βαρβάρα πάντα φροντίζει νὰ ἀπαιτῇ ἀπὸ τὸν Μιχαλάκη αὐτὸ τὸν ὅρκο, ὅταν εἶνε γιὰ νὰ φάη στοῦ θείου του. Ἡ Βαρβάρα ἐκτελεῖ ὅπως θέλει τὶς ὁδηγίες τοῦ γιατροῦ, ὅταν ἐπιβλέπη αὐτὴ τὰ γεύματα τοῦ Μιχαλάκη, καὶ πολὺ συχνὰ τὰ διαστρέφει.

Ἀλλὰ ὅταν ὁ Μιχαλάκης πηγαίνη στὴ πόλη, ξαφνικὰ ἡ ὁδηγίες τοῦ Ζακλὸβ πέρνουν στὰ μάτια της ἕνα χαρακτῆρα ἱερό, καὶ ποτὲ δὲν παραλείπει πολλὲς φορὲς νὰ ὁρκίζη τὸ Μιχαλάκη νὰ τὶς κρατήση.

Συνήθως ὁ Μιχαλάκης γευματίζει μόνος του μὲ τὴ Βαρβάρα, καθισμένη ἀντικρύ του, ἡ ὁποία τοῦ διηγεῖται ἱστορίες. Αὐτὸ ἁρμόζει περισσότερο στὸ βασιλικό του χαρακτῆρα καὶ συγχρόνως εἶναι πιὸ εὔκολο νὰ ἐπιτηρῇ μὲ φροντίδα τὴ δίαιτα ποῦ τοῦ εἶναι ἀναγκαία. Ἐν τούτοις φαίνεται πῶς ἐπιβάλλεται ἕνεκεν τῶν συγγενικῶν δεσμῶν νὰ τρώγη μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα στοῦ θείου του Παύλου. Ὅπως μάλιστα λέγει, μὲ τόσο τάκτ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θὰ ἦταν λυπηρὸ «ἡ ἐπιβεβλημένη μέριμνα, μὲ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ προφυλάσσωμεν τὴν ὑγείαν τοῦ νεαροῦ ἡγεμόνος μας νὰ φθάνη νὲ τέτοιο σημεῖον, ὥστε νὰ τὸν στερήση ἀπὸ τὶς τόσο γλυκὲς καὶ ἀθῶες ἡδονὲς ποῦ γεννιῶνται γύρο σ' ἕνα οἰκογενειακὸ τραπέζι».

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θέλει ρώτημα ὅτι ὁ δόκτωρ κ. Ζακλὸβ θὰ συνοδεύση τὸ Μιχαλάκη καὶ αὐτὸς θὰ ἀποφασίση τὰ φαγιὰ ποῦ τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ φάγη.

Πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς εἰλικρινής. Ὁ Μιχαλάκης δὲν εἶναι πολὺ ἐνθουσιασμένος γιὰ τὶς προσκλήσεις αὐτὲς τοῦ θείου του Παύλου. Ἀγαπᾶ καλύτερα, μὰ πολὺ καλύτερα, τὰ γευματάκια του τὲτ-ὰ τὲτ μὲ τὴ Βαρβάρα. Ὄχι πῶς ἔχει τίποτε μὲ τὸ θεῖον Παῦλο. Ὁ θεῖος Παῦλος εἶναι γενικῶς καλόκαρδος τοῦ δίνει ἕνα μπατσάκι στὸ μάγουλο ὅταν πηγαίνει, διηγεῖται δύο τρεῖς ἱστορίες ὄχι πολὺ ἀστεῖες, μέ δυνατὰ γέλια, κι' ἔπειτα μόλις καθίσουν στὸ τραπέζι, εὐχαριστιέται νὰ τρώγη ὅσο τέσσερις μαζύ, μὲ φοβεροὺς κρότους τῆς μασέλας του. Ἀλλὰ ὁ Μιχαλάκης εἶνε πάντα λίγο πειραγμένος μὲ τὴ θεία του Εἰρήνη τῆς ὁποίας, κάθε φορὰ ποῦ σηκώνει τὸ κεφάλι τὰ διαπεραστικὰ μάτια τὸν κυττοῦν ἀπὸ πάνω ὡς κάτω καὶ ἡ ὁποία δὲν παραλείπει ποτέ, ὅταν τὴν τσακώνη νὰ κυτιᾷ, νὰ ἐξίσταται γιὰ τὴν ὠμορφιά του.

Κι' ἔπειτα δὲν χωνεύει τὰ ξαδέλφια του τὰ ὁποῖα εἶναι δυὸ ἀγόρια χοντρὰ καὶ μαῦρα, λίγο μεγαλύτερά του, ποῦ κρυφογελοῦν μόλις τὸν βλέπουν καὶ φαίνονται νὰ τὸν κοροϊδεύουν γιὰ τὶς ἀδύνατες γάμπες του.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ δόκτορος Ζακλὸβ καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντά του δὲν προσθέτουν πολὺ στὴν εὐχαρίστησι τοῦ γεύματος.

Τὰ πράγματα εἶνε ἔτσι πραγματικῶς κανονισμένα. Ὁ Μιχαλάκης, καθισμένος στὰ δεξιὰ τῆς θείας του, ἔχει ἀπ' τὴν ἄλλη τὸ γιατρὸ Ζακλόβ. Σερβίρεται σ' ὅλα τὰ φαγητὰ ἀπὸ τὸ σερβιτόρο· ἀλλὰ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὰ ἐγγίση παρὰ ὅταν ὁ γιατρὸς Ζακλὸβ τοῦ κάνη νεῦμα ὅτι εἶνε καλὰ γι' αὐτόν.

Λοιπὸν θὰ μοῦ ὁμολογήσητε ὅτι δὲν εἶνε πολὺ ἀστεῖο νὰ βλέπη κανεὶς στιβαγμένα σ' ἕνα πιάτο ἕνα σωρὸ ὡραῖα πράγματα καὶ νὰ εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ εὐχαριστῆται μὲ τὸ νὰ τὰ βλέπη. Ἂν καὶ ὁ Μιχαλάκης δὲν εἶνε λιχούδης αὐτὸ τοῦ πέρνει λίγη μελαγχολία.

Τόσο ποῦ, παρ' ὅλες τὶς ἔξυπνες ματιές του, ὁ γιατρὸς Ζακλόβ, δὲν τοῦ κοινοποιεῖ ἀμέσως τὴν ἀπόφασί του. Πρέπει νὰ σερβιριστῇ πρῶτα μόνος του νὰ δοκιμάση μὲ

ἕνα ὕφος σκεπτικό· κάποτε θἄλεγε κανεὶς ὅτι παρατηρεῖ τὰ πιάτα τῶν ἄλλων σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὰ συμβουλευθῇ. Καὶ ἡ ἀποφάσεις του εἶνε πολὺ συχνὰ ἀρνητικές. Ὑπάρχουν ἡμέρες ποὺ ὁ Μιχαλάκης σηκώνεται ἀπὸ τὸ τραπέζι νηστικός.

Ἐν τούτοις σήμερα δὲν πῆγε πολὺ ἄσχημα. Φυσικὰ ὁ Μιχαλάκης δὲν ἔφαγε οὔτε ὀρεχτικὰ οὔτε σολωμό. Ἀλλὰ διετάχθη νὰ καταπιῇ ἕνα αὐγὸ ἀλὰ κὸκ μία κοτολέττα ἀρνίσια, πουρέ, κι' ἀκόμη ἕνα κομματάκι κρῦο κρέας μὲ τζελατίνα. Εἶνε μία ἔξοχη ἡμέρα ἀφοῦ καὶ γιὰ φροῦτο ὑπάρχουν καὶ τηγανίτες μὲ σιρόπι κερασιοῦ. Προχτὲς ποῦ ὁ Μιχαλάκης ἦταν λίγο ἄρρωστος ὁ δόκτωρ κ. Ζακλὸβ τὶς ἐπέτρεψε. Ὁ Μιχαλάκης τὶς βρῆκε τόσο καλὲς ποῦ ἡ θεία του Εἰρήνη τοῦ ὑπεσχέθη νὰ ξανακάνη.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι σήμερα εἶνε πολὺ καλά, θὰ μπορέση νὰ χαρῇ. Κάθε φορὰ πρὶν βάλη δόντι ὁ Μιχαλάκης εὐπειθὲς ζητᾶ τὸ βλέμμα τοῦ γιατροῦ Ζακλὸβ ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ δώση τὴν ἄδειαν. Λοιπὸν εἶνε ἀπατημένος. Φαίνεται ὅτι ὁ γιατρὸς Ζακλὸβ δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ ὑποψία γι' αὐτὸ ποῦ ὁ Μιχαλάκης περιμένει ἀπ' αὐτόν. Ἀλλά, πίσω ἀπ' τὰ χρυσᾶ γυαλιά του, ὁ Μιχαλάκης βλέπει τὰ μάτια του νὰ σπινθηροβολοῦν, ν' ἀνοιγοκλοῦν καὶ νὰ ἐπιθεωροῦν ἕνα ἕνα τὰ πιάτα ὅλων τῶν συνδαιτημόνων. Νί, εἶνε ἀστεῖο, σήμερα, αἴφνης, κανεὶς δὲν πῆρε τηγανίτες μὲ σιρόπι κερασιοῦ. Ὅλοι προτίμησαν τὶς μπουρνέλλες... Μ' ἕνα ἀνεπαίσθητο κούνημα τοῦ κεφαλιοῦ, ὁ γιατρὸς Ζακλὸβ φωνάζει τὸν σερβιτόρο καὶ τοῦ λέει σιγά:

—Εἶνε προτιμότερο γιὰ τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα νὰ φάγη μπουρνέλλες.

Γιατὶ ἄραγε στὸ μυαλὸ τοῦ Μιχαλάκη ξανάρχεται συγκεχυμένα αὐτὸ τὸ ἀπόκομμα ἀπ' τὸ μάθημά του: «Ὁ Σέργιος ὁ 1ος ὑπῆρξε ὁ ἀληθὴς θεμελιωτὴς τῆς δυνάμεως τῶν Καϊνόφ. Διεδέχθη στὸ 1110»...

(Εἰς τὸ προσεχὲς ἡ Διαδήλωσις)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΛΟΓΙΟΥ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Εἶνε τόσοι πολλοὶ στὸν τόπο μας οἱ ποιηταὶ καὶ τόσα πολλὰ τὰ ποιήματά τους, ποὺ στὰ περιοδικὰ καὶ στὶς ἐφημερίδες διαβάζουμε, καὶ οἱ πολυτελεῖς ἐκδόσεις τους—μ' ὅλη τὴν ἀκρίβεια τῶν τυπογραφικῶν καὶ τοῦ χαρτιοῦ—ποὺ οἱ ἐμφανίσεις καὶ ἄλλων, νὰ παρέρχωνται ἀπαρατήρητες, ἀφοῦ ἀπ' τοὺς τόσους καὶ τόσους νέους, ἐλάχιστοι εἶν' ἐκεῖνοι ποὺ κάτι ἀξίζουν. Θλιβερὴ μὲν κατάσις, ἀλλὰ ἀληθινή. Ποζάρουν γιὰ ποιηταί, ἀρέσκονται μὲ κριτικὲς φιλικές, ποὺ παραγγέλουν καὶ δημοσιεύονται, νὰ σηκώνουν τὸ κεφάλι, πῶς κάτι εἶνε κι' αὐτοί. Ὁ τόπος διψᾶ ἀπὸ ποιητάς, κι' αὐτοὶ οἱ μεγαλομανεῖς κολυμβοῦν στὰ νερὰ τῆς Κασταλίας πηγῆς. Γιομίζουν στίχους μιὰ ἔκδοση παραθέτουν λέξεις πολυσύλλαβες καὶ μονοσύλλαβες, χτυπητὲς καὶ μαλακὲς ἐκεῖ ποὺ πρέπει, ἱκανοποιοῦνται μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν στίχων των, τὸ πλεῖστον ἀκατανοήτων τελείως, καὶ νομίζουν ὅτι μποροῦνε νὰ γελοῦνε τὸν κοσμάκη καὶ ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἀπαιτήσεις ἀπὸ ἕνα ποιητή, νὰ μὴ εἶνε μόνο λεξιθήρας. Ἐὰν ζητήσετε ἀπὸ τὰ ἔργα τους οὐσία, ἰδέα, σκέψη, λογική, δημιουργία, σύνθεση, αἴσθημα, δὲ βρίσκετε, παρὰ ξέρουνε τὶς κενότητες αὐτὲς τοῦ ἐγκεφάλου των νὰ δικαιολογοῦν, ὅτι τάχα παρουσιάζουν μορφήν, ἐνῶ γιὰ τὴν ἐργασία αὐτὴ ὁ τεχνίτης πρέπει νὰ εἶνε τόσο ἱκανός, ὥστε νὰ μὴ στερεῖται καὶ τῶν προσόντων, ποὺ κάνουν τὰ ποιήματα ἀληθινὰ καλλιτεχνήματα.

Γνωρίζω πολλοὺς ποιητάς, ποὺ εἶχαν ἐνθουσιασμὸν πιὸ νέοι, καὶ παρῆλθον στὴν ἀφάνεια, κι' ἄλλους ποὺ ἐννοοῦν νὰ γράφουν στίχους, χωρὶς νὰ ἔχουν νοιώσει τὴν ἀποτυχία τους. Ἴσως οἱ ἀφελεῖς νὰ νομίζουν, ὅτι εἶνε καὶ παραγνωρισμένα τάλαντα. Διότι βρεθήκανε μερικοὶ παλαιοὶ καὶ τοὺς ἐνίσχυσαν μὲ κριτικὲς γνῶμές τους ψεύτικες. Ὁ κ. Ξενόπουλος ἔγραφε γιὰ κάποιον ὅτι «ἐγεννήθη ἡμῖν ποιητής» καὶ ἀληθινὰ ἐγεννήθη καὶ ἐμεγάλωσε, χωρὶς ὅμως νὰ ζήση ποτὲ ὁ καημένος. Καὶ ὁ κ. Στ. Μαρτζώκης πολλοὺς εἶχε νεαροὺς πάρει στὸ λαιμό του. Καὶ περιεβάλλετο στὸ «Νέο κέντρο» ὑπὸ κύκλου θαυμαστῶν νεαρῶν ποιητῶν, οἱ ὁποῖοι παρῆλθον, ὡς ἐλαφρὰ ὄνειρα μιᾶς νυκτός.

Ὁ κ. Γ. Σταμπολῆς ἐξέδωκε τὶς «Ἀναλαμπὲς» τὴν πρώτη του ποιητική ἔκδοση. Ἀνέγνωσα τὰ ποιήματά του μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ πετάξω, σὰν τόσα ἄλλα, τὸ βιβλίο του. Ὅμως συνεκράτησα τὸν ἑαυτό μου. Ὥστε; Ἐγεννήθη ἡμῖν ποιητής; Ἀφήνω γιὰ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐνθουσιασμοὺς καὶ λέγω, ὅτι ὁ νέος αὐτὸς μᾶς δείχνει μιὰ καλὴ προσπάθεια. Τὰ ποιήματά του στεροῦντα στιχουργικῆς μελωδίας, ἀφοῦ εἶνε καὶ τόσο φτωχὰ γραμμένα στὴ δημοτικὴ γλῶσσα, ἡ ὁποία ἔχει πλεῖστες ὥμορφες λέξεις, ἀρκεῖ ὁ ποιητὴς νὰ ξέρη τεχνικὰ νὰ δουλεύη τὸ στίχο του, πρᾶγμα ποῦ ὁ κ. Σταμπολῆς δὲν κατορθώνει, ὥστε τὰ ποιήματά του νὰ εἶνε ἀσήμαντα, καίτοι τὰ πλεῖστα στὴν ἰδέα καὶ στὴν οὐσία εἶνε σχεδὸν σημαντικά. Δὲ μποροῦμε ὅμως γιὰ τὸν κ. Σταμπολῆ νὰ φανοῦμε ἀπαισιόδοξοι. Ἔχει στοιχεῖα πολλὰ καὶ μπορεῖ συνεχίζοντας τὴν ποιητικήν ἐργασία του νὰ μᾶς δώση ἔργα αὐτοτελῆ καὶ τοὐλάχιστο δικά του. Γιατὶ μὲ τὸ νὰ διαβάζουμε ποιήματα ἐξ ἐπιδράσεων τῶν Γάλλων, τοῦτο εἶνε ἀπόδειξις ἰσχυροτέρα τῆς ἀπαισιοδοξίας, ποὺ μὲ κατέχει διὰ τοὺς ἕλληνας νέους ποιητάς, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων.

Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗΣ

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ κ. κ. συνδρομηταί μας, ὅπως εὐαρεστούμενοι ἐμβάσωσι τὴν καθυστερουμένην ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομήν.

Τὰ ἐμβάσματα διευθύνονται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τοῦ «Παντογνώστου» κ. Γεώργιον Ν. Ἰωάννου.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

"ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΟΣΜΟΥ,,

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΤΥΠΟΝ

(Ὁ «Ἑωθινὸς Ταχυδρόμος» τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκδόσεως ὑπὸ τοῦ «Παντογνώστου» τῶν «Γυναικῶν τοῦ Μεγάλου Κόσμου» τοῦ κ. Καμπούρογλου, δημοσιεύει ἐνδιαφερώτατον σχετικὸν ἄρθρον τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριτοῦ του κ. Μύλλερ. τὸ ὁποῖον παραθέτομεν πρὸς χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας, ἐν πιστῇ ἐκ τοῦ πρωτοτύπου μεταφράσει.

Ἡ ἱστορία τῶν Ἀγγλίδων ἐν Ἀθήναις ἀξίζει πράγματι νὰ μελετηθῇ περισσότερον καὶ ἀληθῶς ἀρίστην περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πραγματείαν συνέγραψε ὁ κ. Καμπούρογλους.

Εἰς τὸ μικρόν του βιβλίον «Αἱ γυναῖκες τοῦ Μεγάλου Κόσμου», μὲ ἀληθῶς ἐγκυκλοπαιδικὴν ἐμβρίθειαν, περνοῦν ὅλα ὅσα ἀφοροῦν τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς Τουρκικῆς καὶ Ὀθωμανικῆς περιόδου.

Τέσσαρες ἀπὸ τὶς μεγάλαις αὐτὲς κυρίες, Ἡ Πριγκήπισσα τῆς Οὐαλλίας, σύζυγος τοῦ Διαδόχου Γεωργίου τοῦ Δ' καὶ αἱ κυρίαι: Κρέβεν, Ἔστερ Στάνχοπ καὶ Ἔλλεν Μπόροχ, ὑπῆρξαν Ἀγγλίδες.

Πολὺ ὀλίγος κόσμος βέβαιον θὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἡ ἀτυχὴς Πριγκήπισσα τῆς Οὐαλλίας, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1816 διέμεινε εἰς Πειραιᾶ καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Γάσπαρη, ἀργότερον δὲ ἀνῆλθε εἰς Ἀθήνας, διαμείνασα εἰς τὰς οἰκίας τοῦ κ. Φίλκεν καὶ τοῦ Ριχάρδου Τσιάρη, εἰς μίαν ἐκ τῶν ὁποίων σώζεται μέχρι σήμερον μαρμαρίνη πλάξ φέρουσα τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐπισκέψεώς της.

Κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις διαμονήν της ἡ Πριγκήπισσα ἐνεγράφη εἰς τὴν ἀπὸ τετραετίας λειτουργοῦσαν τότε «Φιλόμουσον Ἑταιρείαν», παρὰ τῆς ὁποίας καὶ ἔτυχε ἀπονομῆς μεταλλίου συνωδευομένου μὲ σχετικὴν εὐχαριστήριον ἐπιστολήν. Ἀργότερον ἡ Πριγκήπισσα πρωτεστάτησε εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τὰς γενομένας εἰς τὴν πλησίον τῆς πόλεως θέσιν «Ἀμπελόκηποι», εἰς τὴν στήλην δὲ ἡ ὁποία καὶ σήμερον ἀκόμη σώζεται εἰς Σούνιον ἔγραψε καὶ αὐτή, καθὼς ὁ Βύρων, τὸ βασιλικὸν ὄνομά της.

Ἡ Λαίδη Κρέβεν, ἡ ὁποία ἔμελλε ἀργότερον νὰ γίνῃ ἡ Μαργκραβίνα τοῦ Ἄνσπας, ἐπεχείρησε τὸ περίφημον ἐκεῖνο ταξείδιον ἀπὸ Κριμαίας εἰς Κων]πολιν τὸ ὁποῖον κατέστη τόσον περίφημον, ἀφοῦ καὶ ἡ ἡμερομηνία του — 27 Ἰουλίου 1876, — μένει ἀκόμα χαραγμένη εἰς τὴν παρὰ τὸ Θησεῖον ἀναμνηστικὴν στήλην, ὅπου τότε ὁ ναὸς τοῦ Ἅγ. Γεωργίου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου της ἐκείνου, ἐπιχειρηθέντος ἐπὶ Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου, συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ Γάλλου προξένου Φώβελ.

Ἡ Λαίδη Ἔστερ Στάνχοπ, ἐπίσης δὲν ἀγνοεῖ τὸ Σούνιον. Διὰ τὴν ὑπερήφανον αὐτὴν γυναῖκα, τὸ μέρος αὐτὸ ἀπετέλει ἀπὸ τὰς πλέον ἀγαπητάς της ἐκδρομάς, εἰς τὴν ἐποχὴν μάλιστα κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Βύρων, ἐπεσκέπτετο τὸν ἐκεῖ ναὸν καὶ ἐλούετο εἰς τὰ, παρὰ τὸ μαγευτικὸν ἀκρωτήριόν του, νερὰ τοῦ Αἰγαίου.

Πιρομοία ἐπίσης ὅσον καὶ ἰδιόρρυθμος ὑπῆρξε καὶ ἡ ζωὴ τῆς γυναικὸς τοῦ δευτέρου Λόρδου, τῆς Ἔλλεν Μπόροχ, ἡ ὁποία κατὰ τὸ ἔτος 1830, μετὰ τὸ διαζύγιόν της πρὸς αὐτὸν ὑπανδρεύθη διιδοχικῶς τὸν Βαρῶνον Φλέμιγ καὶ ἀργότερον τὸν ἐκ Κερκύρας κόμητα Θεοτόκην.

Ὀλίγον ἔπειτα ἠράσθη ἕνα μεγάλον Ἕλληνα Στρατηγόν, τὸν ὁποῖον συνήντησε εἰς Λαμίαν, πρᾶγμα ποὺ ἐπροξένησε μέγα σκάνδαλον ἐν τῇ αὐλῇ τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας.

Ἡ Λαίδη Ἔλλεν Μπόροχ ἔζησε ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ δὲ τὸν Γάλλον ἱστορικὸν Βάκωνα, ἔμεινε εἰς τὴν ἐν Τήνῳ οἰκίαν της, καθ'ὅλον τὸ ἔτος 1841.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀμποῦ, εἰς τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1853 ἐκδοθὲν περίφημον διὰ τὸ σαρκαστικὸν του ὕφος σύγγραμμα «Ἡ σύγχρονος Ἑλλὰς» ἀναφέρει εἰς ἕνα σχετικὸν κεφάλαιον, τὸ ὄνομα Ἰάνθη, ὑπὸ τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἦτο γνωστὴ ἐν Ἀθήναις ἡ Λαίδη Μπόροχ, διαμένουσα τότε εἰς μίαν οἰκίαν κτισμένην εἰδικῶς δι' αὐτὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Κλεάνθους, εἰς τὸ σχέδιον τοῦ ὁποίου ὀφείλεται καὶ ἡ νῦν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικὴ Ἐκκλησία, καθὼς καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σωκράτους Προξενικὸν Μέγαρον.

Παρά τινος Ἕλληνος δημοσιογράφου, ὅστις πρὸ εἴκοσι ἐτῶν ἐδημοσίευσε εἰς τὰ «Ἀθηναϊκὰ Χρονικὰ» λεπτομερείας τῆς ζωῆς της, μανθάνομεν ὅτι, ἡ Ἔλλεν Μπόροχ διῆλθε πολλὰς ἡμέρας ἐν Συρίᾳ, μετὰ τοῦ Βεδουΐνου Σέϊχ. Αἱ πληροφορίαι ὅμως αὗται δὲν ἐπιβεβαιοῦνται παρ' οὐδενὸς καὶ μηδεμίαν σχέσιν ἔχουν πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, παραμένουσαι ἁπλαῖ ὑποθέσεις.

(«Ἑωθινὸς Ταχυδρόμος» τῆς 22ας Ἀπριλίου 1925)

Ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΟΥ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

Φέρομεν εἰς γνῶσιν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν ὅτι διαχειριστὴς τοῦ «Παντογνώστου» εἶναι ὁ κ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΜΥΡΛΗΣ, ὅστις φέρει πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ τὸ δελτίον ταυτότητός του. Πᾶσα ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις δέον ἀ π α ρ α ι τ ή τ ω ς νὰ φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ἰδιοκτήτου.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Εἰδοποιοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταί μας, ὅπως πᾶσαν μεταβολὴν τῆς διευθύνσεως τῆς κατοικίας των δέον ἐγκαίρως νὰ γνωστοποιῶσιν ἡμῖν, ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τῶν τευχῶν.

(Ἐκ τοῦ «Παντογνώστου»)

Τὸ παρὸν τεῦχος λόγῳ τυπογραφικῶν ἀνωμαλιῶν ἐκυκλοφόρησε τὴν 15ην Ἰουλίου ἐ. ἔ.

ΝΕΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

Ἤρξατο λειτουργοῦν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καποδιστρίου 11 Φροντιστήριον ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ καὶ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Μ. ΓΙΑΤΡΑ, διπλωματούχου τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν Σπουδῶν.

Τὸ Διδακτικὸν προσωπικὸν ἀπετελέσθη ἀπὸ εἰδικοὺς καὶ ἀνεγνωρισμένους καθηγητάς.

Ἐγγραφαὶ καὶ πληροφορίαι 8—9 π. μ. καὶ 5—8 μ. μ. καθ' ἑκάστην.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Ἱδρυθεῖσα τῷ 1893
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ
Δρ. 72,000,000
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ
Δρ. 28,600,000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—Τηλ. Διεύθ.: ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΠΑΓΚΡΑΤΙΩ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἀγρίνιον, Αἴγιον, Ἀλεξανδρούπολις, (Δεδέαγατς) Ἀμαλιάς, Ἄμφισσα, Ἄργος, Ἀργοστόλιον, Βαθὺ-Σάμου, Βόλος, Γαργαλιάνοι, Γύθειον, Δημητσάνα, Δράμα, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Θήβαι, Ἰθάκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάβρυτα, Καλάμαι, Καρλόβασι Σάμου, Καρπενήσιον, Καστορία, Κέρκυρα, Κάστρον (Λῆμνος), Κιάτον, Κοζάνη, Κομοτινή, Κόρινθος, Κυπαρισσία, Λαμία, Λάρισσα, Λεβάδεια, Λευκάς, Λίμνη, Μεγαλόπολις, Μυτιλήνη, Ναύπακτος, Ξάνθη, Ξυλόκαστρον, Πάτραι, Πειραιεὺς μετὰ Παραρτήματος ἐν τῇ Πλατείᾳ Τελωνείου, Ποταμὸς (Κύθηρα) Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνος, Σόροβιτς, Σπάρτη, Σύρος, Τρίκκαλα, Τρίπολις, Τσοτύλιον, Ὕδρα, Φλώρινα, Χαλκὶς, Χανία, Χίος.

(Ἐν Ἀγγλίᾳ) Λονδῖνον, 22 Fenchurch Street, (Ἐν Ἀμερικῇ) Νέα Ὑόρκη, 25 Pine Street, Βοστώνη (Athens Banker's Corporation) (Ἐν Αἰγύπτῳ) Ἀλεξάνδρεια, Κάϊρον, Πορτ-Σαΐδ, (Ἐν Κύπρῳ) Λεμεσὸς, Λευκωσία.

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Συνάλλαγμα ἐπὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ.

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ἱδρυθεῖσα τῷ 1918

Ἕδρα ἐν Ἀθήναις. —Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις Σύρᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ καταβληθὲν Δρ. 10,000,000
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ἀποθεματικὰ Δρ. 2.067.802.95

Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Παντελῆς Τσιτσεκλῆς
Σύμβουλοι Διευθυνταί: Δ. Μιαούλης καὶ Ἀν. Σπουργίτης.
Τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι παντὸς εἴδους.

Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τοὺς εὐνοϊκωτέρους ὅρους.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ — ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ
ἐκτελουμένη διὰ τῶν γνωστῶν πολυτελῶν καὶ ταχέων ὑπερωκεανίων της.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-Θ/ΝΙΚΗΣ - ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ—ΚΩΝΣΤΑΝΤΖΗΣ—ΒΑΡΝΗΣ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ
ἐκτελουμένη διὰ τοῦ ταχυτάτου ὑπερωκεανίου της «ΠΑΤΡΙΣ» καὶ τοῦ γνωστοῦ πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΑΝΔΡΟΣ»

Μηνιαία γραμμὴ Πειραιῶς—Χίου—Μιτυλήνης—Θ/νίκης—Βόλου—Πειραιῶς—Πατρῶν—Μασσαλίας
ἐκτελουμένη διὰ τῆς πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΝΑΞΟΣ».

Γραμμαὶ δι' ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.

Πληροφορίαι: Ἐν Πειραιεῖ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ, Μέγαρον Βάτη, 1ον πάτωμα τηλ. 3 64

Ἐν Ἀθήναις, Ἀπελλοῦ 1 Τηλ. 6—44.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΤΟΥ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,,

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Ὁδὸς Σταθμοῦ ΔΡΑΜΑ

ΧΡ. ΔΟΥΚΑΣ Ἐπιμελητὴς τῆς ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Συγγροῦ Πανεπιστ. Κλινικῆς τῶν *Ἀφροδισίων* καὶ *Δερματικῶν*, π. βοηθὸς ἐν τῇ Charité τοῦ Βερολίνου. *Γερανίου 34*. 8—9 1)2 καὶ 5 1)2—8. Τηλέφωνον 7—12.

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

Δ. Ι. ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ, *συφιλιδολόγος—δερματολόγος*, τέως ἐσωτερικὸς ἰατρὸς ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Α. Συγγροῦ. Δέχεται *Γερανίου 34*, 10—1 καὶ 3—5. Τηλέφωνον 7—12

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
«ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

ΤΑ ΓΛΥΚΑ ΣΑΣ
ΣΤΟΥ ΚΑΡΡΑ
ΣΤΑΔΙΟΥ 20

ΚΟΥΡΕΙΟΝ
ΕΜΜ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΜΕΛΑ (*παρὰ τὸν Πλάτανον*)
ΚΗΦΙΣΣΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
«ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»
ΔΡΑΧΜΑΙ 80.—

ΟΠΤΙΚΑ — ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ
ΜΑΡΙΝΑΡΟΥ ΚΑΙ ΜΟΙΡΑΓΙΑ
ΣΤΑΔΙΟΥ 20 — ΑΘΗΝΑΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΜΑΛΑΜΟΣ
Ἰατρὸς—Συφιλιδολόγος
Γερανιου 10 Αθηναι

ΝΟΜΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΣΩΦΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ — ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ 25

ΟΙΚΟΔΟΜΑΙ — ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΙ — ΣΧΕΔΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ **ΚΩΝΣΤ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ**
(Πολ. Μηχανικοῦ)
(Ὁδὸς Σταθμοῦ) ΔΡΑΜΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,,
— ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32 —